

เปรียบเทียบคำเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้กับคำเขมรในภาษาไทยมาตรฐาน

ภาษาไทยมาตรฐานเป็นอีกภาษาถิ่นหนึ่งที่มีการยืมคำเขมรเข้ามาใช้เป็นจำนวนมาก เช่นเดียวกับภาษาไทยถิ่นใต้ โดยสภาพทั่วไปลักษณะของภาษาไทยถิ่นใต้กับภาษาไทยมาตรฐานมีความเหมือนและความต่างกันหลาย ๆ เรื่อง การยืมคำภาษาเขมรเข้ามาในภาษาถิ่นทั้งสองนี้มีลักษณะบางอย่างที่เหมือนและต่างกันอยู่ เช่น เดียวกัน ในบทนี้ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบคำยืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้กับคำยืมเขมรในภาษาไทยมาตรฐาน เพื่อให้สามารถเห็นได้อย่างชัดเจนว่าคำยืมเขมรในภาษาถิ่นทั้งสองมีความเหมือนและแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด ผลของการวิจัย จะเป็นข้อมูลสำหรับการสันนิษฐานวิธีกำยืมหรือทิศทางการยืมคำเขมรของภาษาไทยถิ่นใต้

การนำเสนอผลการวิจัยในบทนี้ จะยึดคำยืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้เป็นหลักในการอภิปราย กล่าวคือจะยกคำยืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ขึ้นมาในแต่ละประเด็นตามลำดับตัวอักษรของสัทอักษรที่ใช้เป็นพยัญชนะต้นเช่นเดียวกับที่ได้นำเสนอในบทที่ 3 ขณะเดียวกันก็จะนำคำยืมเขมรในภาษาไทยมาตรฐานมาเทียบเคียงเพื่อให้เห็นความเหมือนความต่างของลักษณะการยืมของภาษาถิ่นทั้งสองนี้อย่างชัดเจน

สำหรับการเปรียบเทียบในบทนี้ ผู้วิจัยจะยึดเอาคำยืมเขมรในภาษาไทยมาตรฐานตามที่ปรากฏใน กาญจนานาคสกุล (2501-2) และ Uraisri Varasarin (1984) มาเป็นหลักในการเทียบเคียง ทั้งนี้เพราะงานวิจัยทั้ง 2 เรื่องนี้มีจุดประสงค์ในการศึกษาคำยืมเขมรในภาษาไทยมาตรฐานโดยตรง อีกประการหนึ่งจะเห็นว่า ช่วงเวลาของการทำงานวิจัยทั้งสองเรื่องนี้ ทั้งช่วงห่างกันพอสมควร การยึดเอาข้อมูลคำยืมในการศึกษาทั้งสองเรื่องนี้มาเป็นหลักในการเทียบเคียง จะสามารถครอบคลุมเนื้อหาของคำยืมเขมรในภาษาไทยมาตรฐานไว้ได้ค่อนข้างสมบูรณ์ ในบทนี้จะนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ 4 ประเด็นดังนี้ 1. แนว

ไ้มของวิธีการฮิมค่าเขมรในภาษาไทยมาตรฐานและในภาษาไทยถิ่นใต้ 2. คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ไม่ปรากฏในภาษาไทยมาตรฐาน 3. คำเขมรที่ฮิมเข้ามาในภาษาไทยถิ่นใต้และในภาษาไทยมาตรฐาน 4. ความหมายของคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้กับคำฮิมเขมรในภาษาไทยมาตรฐาน

แนวไ้มของวิธีการฮิมค่าเขมรในภาษาไทยมาตรฐานและในภาษาไทยถิ่นใต้

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบภาษาไทยถิ่นใต้กับภาษาไทยมาตรฐาน จะเห็นว่าภาษาไทยมาตรฐานเป็นภาษาที่มีสัทศาสตร์สูงกว่าภาษาไทยถิ่นใต้ ภาษาไทยมาตรฐานมีระบบการเขียนและตัวอักษรที่ใช้แทนเสียงในภาษาชัดเจน ซึ่งต่างกับภาษาไทยถิ่นใต้ที่ไม่มีตัวเขียนใช้เฉพาะภาษาถิ่นของตน วิธีการรับภาษาเขมรเข้ามาในภาษาฮิมทั้งสองนี้ จึงน่าจะแตกต่างกันด้วยภาษาไทยถิ่นใต้มีแนวไ้มที่จะรับคำเขมรมาโดยอาศัยรับเสียงพูดที่ได้ยินมากกว่าที่จะรับคำเข้ามาทางตัวเขียน หรือทางวรรณคดีเหมือนการรับภาษาเขมรเข้ามาของภาษาไทยมาตรฐาน (ดูข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับวิธีการฮิมค่าเขมรของภาษาไทยถิ่นใต้ ในข้อสรุปท้ายบทที่ 3) ดังที่กาญจนา นาคสกุล (2501-2) ได้กล่าวไว้ว่า

การรับคำภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้ในภาษานั้น อาจจะรับได้ทั้งรูปคำและเสียงของคำ การรับคำเขมรเข้ามาในภาษาไทยก็เป็นทำนองเดียวกัน โดยปกติในภาษาจะรับเสียงที่ฟังและพูดได้ก่อนนึกถึงรูปคำ แต่เฉพาะภาษาเขมรกับภาษาไทยนี้เท่าที่สังเกตคู้มีคำที่รับโดยทางรูปคำมากกว่าทางเสียง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ตัวอักษรเขมรกับอักษรไทยนั้นถ่าอกันได้ง่ายประการหนึ่ง อีกประการหนึ่ง คงจะเป็นด้วยคนไทยแต่โบราณนิยมศึกษาภาษาและตัวหนังสือเขมร คำไทยที่รับมาจากเขมรจึงมีรูปพ้องกับเขมรมากกว่าเสียง...

ความต่างของลักษณะทางสังคมของภาษาในเรื่องสัทศาสตร์ของภาษาและการมีหรือไม่มีระบบตัวเขียนที่ชัดเจนเช่นว่านี้ อาจมีผลทำให้วิธีการฮิมค่าเขมรเข้ามาในภาษาทั้งสองต่างกัน กล่าวคือภาษาไทยถิ่นใต้มีแนวไ้มจะฮิมค่าเขมรเข้ามาโดยการเดินทางเสียงพูดมากกว่าที่จะฮิมเข้ามาทางตัวเขียนเนื่องจากไม่มีระบบตัวเขียนที่ชัดเจนเป็นของตัวเอง นอกจากนั้นแล้ว

คำชมรในภาษาไทยถิ่นใต้ส่วนใหญ่จะใช้กันในกลุ่มผู้สูงอายุตามชนบท ซึ่งเป็นผู้ที่ไม่มีการศึกษา อ่านและเขียนไม่ได้ และโอกาสที่จะรับคำเข้ามาโดยผ่านทางสื่อวิทยุหรือโทรทัศน์ก็เป็นไปได้ น้อยเพราะคำอิมดังกล่าวมีใช้กันมาตั้งแต่อดีตอันหลังไปเป็นเวลานาน ก่อนที่จะมีความเจริญ ทางเทคโนโลยีเกี่ยวกับสื่อสารมวลชนเข้ามาเสียอีก ยิ่งไปกว่านั้นคำอิมส่วนใหญ่เป็นคำหนึ่ง ๆ ที่ใช้อู่ในชีวิตประจำวัน เป็นคำที่ไม่เหมาะหรือไม่เป็นที่นิยมใช้ในภาษาของการสื่อสารมวลชน ที่ผ่านทางวิทยุหรือโทรทัศน์ ส่วนในภาษาไทยมาตรฐานมีแนวโน้มที่จะอิมภาษาชมรเข้ามา โดยอาศัยผ่านทางตัวเขียนมากกว่า เช่นผ่านเข้ามาทางวรรณคดีในหมู่นักปราชญ์หรือผู้ที่อ่าน ออกเขียนได้เป็นต้น นอกจากนั้นแล้วการรับเข้ามาทางตัวเขียนเช่นนี้ จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คำอิมนั้นเปลี่ยนแปลงไปได้ช้า โดยเฉพาะในแง่ของการก่อนเสียงคำอิมอย่างที่ปรากฏใน ภาษาไทยถิ่นใต้ ทั้งนี้เพราะตัวเขียนจะตรึงให้คำมีลักษณะอยู่เช่นนั้นได้นานกว่าการอิมโดย การรับเสียงพูดมาโดยตรง ดังเช่นวิธีการอิมของภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมักมีการก่อนคำ ทำให้คำ อิมมีพยางค์น้อยลงดังที่ได้เห็นชัดเจนในบทที่ 3

คำอิมชมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ไม่ปรากฏในภาษาไทยมาตรฐาน

คำอิมชมรในภาษาไทยมาตรฐานบางคำเป็นคำที่เลิกใช้ไปแล้ว ปรากฏให้เห็นอยู่ เฉพาะแต่ในพจนานุกรมหรือในวรรณคดี ผู้วิจัยพบว่าคำอิมชมรในภาษาไทยมาตรฐานที่เลิก ใช้ไปแล้วบางคำตรงกับคำอิมชมรในภาษาไทยถิ่นใต้ : คำดังกล่าวนั้นยังมีใช้อู่ในภาษาไทย ถิ่นใต้ในปัจจุบัน การจะตัดสินคำอิมว่ามีหรือไม่มีในทั้งสองภาษานั้นเป็นเรื่องที่ซับซ้อนพอสมควร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจให้แน่ชัดเสียก่อนเป็นเบื้องต้น เกณฑ์การจำแนกคำอิมชมร ในภาษาไทยถิ่นใต้ (คชต.) และ คำอิมชมรในภาษาไทยมาตรฐาน(คชม.) ในงานวิจัยนี้จะ อัดถือการมีใช้หรือไม่มีใช้ในภาษาพูดในปัจจุบันเป็นหลัก

เนื่องจากคำอิมภาษาชมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่นำมาศึกษานั้น ล้วนเป็นคำที่ใช้พูดกัน อู่ในชีวิตประจำวัน ฉะนั้นการที่จะตัดสินว่าคำอิมชมรในภาษาไทยถิ่นใต้ คำหนึ่ง ๆ ที่อิมเข้า มานั้นมีอิมในภาษาไทยมาตรฐานด้วยหรือไม่นั้นจำเป็นต้องจำกัดข้อมูลที่นำมาเปรียบเทียบกับอู่ ในลักษณะเดียวกันเสียก่อน กล่าวคือคำอิมชมรในภาษาไทยมาตรฐานนั้นต้องเป็นคำที่ใช้พูดอู่

ในชีวิตประจำวันด้วยเช่นเดียวกันจึงจะถือว่าเป็นคำสัมพันธ์ที่จะนำมาเปรียบเทียบกันได้ ทั้งนี้ เนื่องจากการศึกษาคำอิมเหมรในภาษาไทยมาตรฐาน หรือการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับภาษาเหมรเก่าที่มีมาในอดีตซึ่งส่วนหนึ่งจะนำมาอ้างอิงในงานวิจัยนี้ เช่น กาตุงนา นาคสกุล(2501-2), Karnchana Nacaskul (1962), กรรณิการ์ ชินะโชติ (2516,2525) และ Uraisri Varasarin(1984) ได้ศึกษาทั้งคำอิมเหมรที่ใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวัน คำอิมเหมรในวรรณคดี และคำอิมเหมรที่เป็นคำราชาศัพท์ ผู้วิจัยจะไม่นำคำอิมเหมรในภาษาไทยมาตรฐาน ที่เป็นคำที่ใช้ในวรรณคดี หรือที่ใช้เป็นคำราชาศัพท์แต่ไม่มีใช้ในชีวิตประจำวันในปัจจุบันมาพิจารณาหรือไม่ถือว่าเป็นคำอิมเหมรในภาษาไทยมาตรฐานปัจจุบันเช่น คำอิม "จังกูด" 'หางเสือเรือ' ในภาษาไทยมาตรฐานถือเป็นคำอิมเหมรที่ใช้ในวรรณคดีตามกาตุงนา นาคสกุล(2501-2:31) และในภาษาไทยถิ่นใต้ ใช้คำ "กูด" 'หางเสือเรือ' ในภาษาในชีวิตประจำวัน และนั่นผู้วิจัยถือว่า "กูด" เป็น คชด. ที่ไม่ปรากฏในภาษาไทยมาตรฐาน ทั้งนี้เพราะ "จังกูด" ไม่มีใช้ในภาษาปัจจุบันของภาษาไทยมาตรฐาน คำดังกล่าวนี้แม้อาจถือได้ว่ามีอยู่ในภาษาไทยมาตรฐาน กล่าวคือมีอยู่ในวรรณคดี รวมทั้งมีปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 (รศ: 2525:219:ข) แต่ก็ไม่มีใช้ในภาษาที่ใช้พูดในชีวิตประจำวัน กล่าวคือจะใช้คำ"หางเสือเรือ" แทนเสมอ ต่างกับคำ "กูด" ในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งยังคงใช้อยู่เป็นปกติ ดังนั้นเฉพาะภาคใต้ หัวข้อ "คำอิมเหมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ไม่ปรากฏในภาษาไทยมาตรฐาน" นี้ จะถือว่าคำว่า คำ "จังกูด" ไม่ใช่คำอิมที่มีอยู่ในภาษาไทยมาตรฐานปัจจุบัน การกำหนดเช่นนี้จะทำให้การตัดสินใจจำแนกคำได้สะดวกยิ่งขึ้น

ปัญหาว่าจะใช้เกณฑ์อะไรมาใช้ตัดสินคำนั้น ผู้วิจัยจะยึดเอาความรู้ในภาษามแม่หรือสมรรถภาพภาษา (competence) ของเจ้าของของภาษาถิ่นทั้งสองมาตัดสิน กรณีที่ไม่อาจตัดสินได้ว่าเป็นคำที่อยู่ในขอบเขตการศึกษานี้หรือไม่ คือไม่อาจตกลงเป็นอย่างเดียวกันได้ ผู้วิจัยจะตัดคำนั้นทิ้งไปไม่นำมาทำการศึกษาเปรียบเทียบ คำอิมเหมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ไม่ปรากฏในภาษาไทยมาตรฐานที่รวบรวมได้ทั้งหมดมี 394 คำ ดังนี้

ความหมาย คชด. คชป. ตัวเขียนเหมร แหล่งที่มา

'เฟอะ เน่าเปืออ' (มักใช้กับการบอก ?i: ' lo:ɟ' rɔlɔɔɟ รศพ (Ja:1974:162:b)

บอกลักษณะพูดเน่า เช่น พลูอีโหลอ)

ความหมาย	คยด.	คยป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'เหนียวเหนอะหนะ อย่างลักษณะที่ เกิดกับร่างกายหลังออกกำลังกาย'	ʔn:ap ^๕	sʔaoc	๗๗ ๗๗	(กน:2524::54)
'เป็นหมัน ไม่สามารถสืบพันธุ์ได้' (มัก ใช้กับสัตว์) (ทศ:2525:305:ก)	ʔa:n ^๓	ʔa:(r)	๗๗	(Ja:1974:234:a)
'ตั้งใจที่จะทำ ภาระวางแผนจะทำ'	ʔa:n ^๕	ʔa:l	๗๗	(Po:1992:33:b)
'แสดงออกเมื่อมีอารมณ์เพศ' (มักใช้ ประณามผู้หญิงที่ไม่รู้จักสำรวมท่าที'	ʔa:t ^๕	ʔa:h	๗๗	(Hu:1977:146:a)
'สุขภาพดี แข็งแรง' (มักใช้กับเด็กที่มี ร่างกายอ้วนท้วน ท่าทางกล้าหาญ)	ʔa:t ^๕	lʔv:- lʔac	๗๗๗ ๗๗๗	(He:1977:960:b)
'คาบลูกคาบดอก เอาประโยชน์ไม่ ได้' เช่นฝนตก ทำให้ที่กั้นนาแห้งก็ไม่ เชิง และก็ไม่เชิง ซึ่งอาจแก่การ ไถคราด เรียกว่า "ฝนตกอุทาม")	ʔn:˥tha:m ^๕	ʔuttioɯ	๗๗๗	(He:1977:1463:a)
'อ้วนและสั้นหรือตัวเตี้ย (มักใช้กับ เด็กที่สุขภาพดีเช่น "เด็กนี้อยู่อ้วน")	ʔun ^๕	krvʔol	๗๗๗ ๗	(He:1977:75:a)
'กันหน้อหรือกัน เช่น อกไก่=กันไก่' (เสียง d ในภาษาเขมรปัจจุบัน เป็นเสียงกักเส้นเสียงลมเข้า(im- plosive) ซึ่งต้องใช้ลักษณะกักที่ เส้นเสียง ʔ ในการผลิตเสียงนี้ ด้วย อาจเป็นไปได้ว่าเสียงʔ- ในคำฮิมนี้ มาจากเสียงอิมโพล- ซีฟส์นี้ (kdrt > ʔut ^๕)	ʔut ^๕	kdrɯ	๗๗	(Ja:1974:15:a)
'มีกลิ่นบูดเน่า กระจายไปทั่วบริเวณ' (เป็นกริยาวิเศษณ์ เช่น เหม็นอุก)	ʔn:k ^๕	phʔo:k	๗๗ ๗๗	(He:1977:625:b)
'ห้องโถ้อวด เข้าใจว่าคนเหนือกว่า'	ʔo:˥ lɔt ^๕	ʔv:lo:t	๗๗๗	(กน:2526:319:ข)

ความหมาย	คชต.	คชป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'ศีรษะ' (มักใช้ชื่อกับคำ "หัว" เป็น เบื้องหัว)	bh:an ⁴ - (hu:a)	tbo:η	ក្បួន ๗	(Ja:1974:74:a)
'เสียงที่ลมดันผ่านน้ำขึ้นมา'	bu:ŋ ⁶	phùj	ក្បួន ๗	(He:1977:696:a)
'สมุดข่อย'	but ²	sambot	សំបុត្រ ๗	(Ja:1974:204:a)
'สมพงษ์' (ใช้สำหรับการผูกดวง ชะตา โดยเอาวันเดือนปีเกิดของ ฝ่ายหญิงและชายไปคำนวณว่า จะ เหมาะสมกันหรือไม่') (ทศ:2525: 165:ก)	bu:n ²	kbu:on	ក្បួន	(Ha:1915:457:b)
'ปากแจ๋อ แผล ปากเป็นแผลเรื้อรัง'	bo:ʔ ⁴	bo:h	ប្រ ๗	(Ja:1974:113:a)
'เป็นฟองฟูอย่างของเหลวที่หมักเสีย'	bo:ʔ ⁵	bəbɔ:	ប្រ	(Ja:1974:106:a)
'เสียเปรียบผู้อื่นโดยรู้เท่าไม่ถึงการ'	blɔ:ʔ ³	phɔ:	ភ្នែក ๗	(กน:2526:1227:ก)
'ปัดด้วยเล็บอย่างปัดเท้า'	ci:t ⁴	nè:c	ព្រា ๗	(กน:2526:543:ข)
'เชื่อมภาษาในปล้องไม้ไผ่'	ci:aʔ ⁴	cəmriək	ច្រឡំ ๗	(Ja:1974:41:b)
'ฮับเฮิน เหมือนหญ้าที่สัตว์เหยียบย่ำ'	cm:an ³	cəon	ជាន់	(Ja:1974::55:b)
'ตะแกรงค่าง ฝานข้าวไม้ไผ่'	cɔ:ʔ ⁴	cəŋʔe:	ច្រវែង ๗	(กน:2526:12:ข)
'เผชิญหน้า'	caŋ ³	caŋ, cban	ចាំង ๗	(กน:2526:1069) (Ja:1974:48:a)
'จำลอง, ชื่อเฉพาะของสถานที่'	caŋ ³ hu:n ¹	cəŋho:	ច្រវែង ๗	(Ja:1974:40:a)
'ไม้ยาว 3 ท่อน ปลายด้านหนึ่งปัก ลงในดิน อีกด้านหนึ่งมัดรวมเป็น ยอดกระโจม ใช้เป็นขาตั้งผูกโพง ที่ใช้วิดน้ำเข้าหรือออกจากนา'	ca:ŋ ³ ɲa:ŋ ¹	cɔŋa:ŋ	ច្រវែង ๗	(Ja:1974:48:b)
'สุ่ยสุ่ยสวี่ชื่ออย่างทั้ง ๆ ข้าง ๆ'	(ca:t ⁴)ba:t ⁴ cəət		ជាក់	(Po:1992:108:b)
'ป้อนอาหาร' (คำไม่สุภาพ)	cuk ³	bəŋcok	ប្រូក ๗	(กน:2526:598:ก)
'สะกิดที่เมล็ดขึ้นดินโดยใช้เปลือกหอย'	cut ³	comnoc	ប្រូក ๗	(Hu:1970:317:a)

ความหมาย	คชด.	คชป.	คำเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'สูงเหิง ะเนระนาด, เลอะเทอะ'	cu:n ³ mu:n ¹	so:ɓɓo:ɓɓɓɓɓɓ (กน:2526:838:ก)		
'ลาดชัน อย่างลักษณะของหลังคา'	cu:at ⁴	caot	ซาท	(Ja:1974:45:a)
'นั่งยองไว้ไม่แนบกับพื้น นั่งยอง ๆ'	co:ŋ ⁴ jo:ŋ ²	crəhaŋ	จฺรหาง	(Ta:1935:16)
'มั่งง่าย, ไม่ดูค้ำคาวเรือ, ทำลวกๆ'	chiŋ ² - cha:j ¹	khci:- khiə	ชฺอ ช	(กน:2526:772:ก)
'เกือบโดน เฉี่ยว ๆ ไป'	chet ¹	chɛt	ชฺก	(He:1977:213:a)
'เสียงไล่หมา'	che: ¹	chkae	ชฺก	(Ja:1974:51:ข)
'ระล่ำระสายแตกฉานชานเซ็น'	che:k ¹ - we:k ⁶	we:k- ne:k	ชฺกชฺก (กน:2526:242:ก)	
'เคาไฟ'	chɜ:ŋ ⁵ - kra:n ³	cɔŋ- kra:n	ชฺกไฟ (Ja:1974:39:b)	
'หิ้ง'	chɜ:ŋ ² - mɜ:ŋ ²	chmaŋ	ชฺก	(Ja:1974:52:a)
'เชิงนา, "เชิงแส" เป็นชื่อสถานที่ = ริมนา	chɜ:ŋ ⁵ sɛ: ¹	chɜ:ŋ- srae	ชฺกช (Ja:1974:57:b)	
'แปดเปื้อน'	com ⁵	khcɔəm, cɔəm	ชฺก, ช	(Po:1992:63:b) (Ma:1915:445:b)
'กำยำ แข็งแรง บึกบึน'	chap ⁶ - chu:an ⁵	khcɔəp- khcɔən	ช	(กน:2526:953:ก)
'กินเมื่อ.....นั้น'	cha: ⁵	sɔmɔ: ⁵	ช	(กน:2526:1047:ข)
'วิธีการทำอาหารโดย ต้มและทอดไข่'	cha:ŋ ¹	cha:	ช	(Hu:1978:242:b)
'เอ็ดตะโรลั่น'	cha:w ¹ - la:w ¹	che:w- cha:w	ช	(Hu:1978:87:a)
'เสียงพูดคุยกันดังอึกทึก'	cha:w ¹ -	caw-raw	ช	(Ja:1974:45:b)
'ของให้ทำสิ่งไม่ดี'	chuk ¹	bɔŋchok	ช	(Ja:1974:102:a)
'จองไว้ก่อนใครอื่น, ดูป, ปืบ, ปืบ'	chup ¹	chdop	ช	(He:1977:218:a)

ความหมาย	คยต.	คยป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'ดูด คั้นค้ำ'	chup ¹	cùp	ជប់	(Ja:1974:54:b)
'เอ็ดอึง อาละวาด'	cho: ¹ cho: ¹	chao-	ចោច	(กน:2526:1293:๗)
'ว่านซุช'	cho:n ^๕	chò:(r)	ចោរ	(Ja:1974:58:a)
'เสกด้วยคาถาอาคม'	chop ^๗	cùp	ជប់	(Ja:1974:54:b)
'(ฉีก.) ใจดำ'	chaw ^๕	hao	ចោ	(Po:1992:387:a)
'ปลาชนิดหนึ่งคล้ายปลาช่อน'	chə:n ^๕ - chaj ^๕	kwəncə:n- cəj	កង្កែប	(He:1977:8:a)
'เลอะเลือน หลง ๆ ลืม ๆ สับสน'	chəŋ ^๕	chkə:ŋ	ងងឹត	(Ja:1974:51:b)
'โพลกให้หลก คำให้ละเอีศ'	che: ^๕	kwəncə:həi	កង្កែប	(He:1977:8:b)
'ไหม้เป็นเถ้าถ่าน'	che: ^๕	cheh	ចេ	(Ja:1974:51:a)
'ตามหลัง'	de:n ^๓	bəndəŋ	បន្ទាប់	(Ja:1974:104:a)
'มาก อึ้ง' (ใช้ขยายคำว่า "บาง")	də:ŋ ^๔	səŋ	ងងឹត	(Hu:1978:605:a)
'หนูนั่นโดยระรอกคลื่น อากาศระ ต้องขึ้น'	də:ŋ ^๔	dəŋkaəŋ	កង្កែប	(Ja:1974:70:๗)
'สั่งสอน ว่ากล่าวตักเตือน'	dam ^๔	phdam	ផា	(กน:2526:1079:ก)
'จัดบ้านให้เรียบร้อย เข้าที่เข้าทาง'	dap ^๓	prədap	ច្រាប	(Ja:1974:118:a)
'โถพลิกหน้าดินครั้งแรก, พลิกให้คืน'	da:ŋ ^๔	dah	ដា	(Ja:1974:65:b)
'นิยัไล่ผืนบบหนึ่งใช้เส้นผมในนิยั'	da:n ^๓	kwəndaŋ	កង្កែប	(He:1977:10:a)
'ทำอะไรซ้ำ'	dup ^๓ dip ^๓			(เขมรโบราณใช้-(Po:1992:245:b) <dəmpip>)
'ชื่อเฉพาะของงูชนิดหนึ่ง'	(də:k ^๔)tə:sə:n ^๓ tlan		ផា	(Po:1992:234:a)
'เป็นแผ่นหนา โต เช่น ฆาตคาน=	da:n ^๓	kwənda:n	កង្កែប	(He:1977:13:a)
ฆาตคานชนิดมีกาใหญ่'				
'ผลเป็อสรู้ง น้ำนอง'	də:ŋ ^๔	khtù?	ច	(Ja:1974:26:b)
(คำนี้มีคำในตระกูลมอญ-เขมรอื่น ๆ			๓ ๑	

ความหมาย	คชด.	คชป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
ที่เกี้ยวข้องไค่นัก มอญ=patɔh(Di: 1984:107) และ บารีนาร์=dub (Ba:1979:30)				
'หรือ' (คำลงท้ายประโยค เพื่อแสดง คำถาม)	hɛh ¹	ʔeh	โหะ	(Ja:1974:240:b)
'มือที่นำมามีลักษณะหงิกงอ'	hɛŋ ⁵	kŋaɛŋ	โหง	(Nu:2526:161:d)
'ผู้คอมหาอใจเข้า'	hɛ:t ¹	hɛ:t	หึค	(Ja:1974:216:a)
'จบสิ้น'	hɛ:j ¹	boŋhaɔj	บอญฮ้อ	(Ja:1974:101:a)
'เอาเงินกล่าว'	hɛŋ ⁶ klam ³	ʔoŋkram	ฮอญครำ	(Ja:1974:222:a)
'เงยหน้าขึ้น แหงหน้า'	hɛ:t ¹	ŋɔ:t	โห้ค	(Ja:1974:38:b)
		coŋʔaɔt	ฮอญฮ้อ	(Ja:1974:47:b)
'กล้วยชนิดหนึ่ง กล้วยหักมุก'	hak ¹ muk ⁷	snap muk	ฮอปมุก	(Nu:2526:34:ง)
'เปิดอ้า'	haŋ ⁵	crɔhaŋ	ครอฮง	(He:1977:205:a)
'ปิด'	hap ¹	sŋa:p	ฮอป	(Ja:1974:206:b)
'อาเจียร'	ha:ʔ ¹	koŋha:k	คังคาก	(He:1977:57:a)
'เปิดอ้า'	ha:ʔ ⁶	coŋhɔ:	ฮอญ	(Ja:1974:47:b)
		crɔhɔh	ครอฮง	(He:1977:205:a)
'ไกล'	ha:j ¹	chŋa:j	ฮง	(Ma:1915:443:a)
'เวลาช่วงระยะครึ่งวัน(เข้าถึงเที่ยง = ฮาสเข้า และเที่ยงถึงค่ำ = ฮาส เย็น)	ha:j ⁵	tŋa:j	โห้	(Po:1992:223:a)
'ท่าทางโง่ ๆ ซิม ๆ'	hu:j ⁵	ŋoŋuŋ	ฮง	(Ja:1974:38:a)
'เสียงคำรามในคำคอของเสือ หรือ แมวที่กำลังกินเหยื่อ'	hu:ŋ ⁵	roŋuŋ	โหง	(He:1978:797:b)
'อาการเคลื่อนไหววนเวียนเป็นวงกลม' (‘พันรอบ’) (wan ⁵)	hu:ɔn ⁵ ,	wo:l	โห้	(Ja:1974:177:b)

ความหมาย	คยด.	คยป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'สมองทึบ เขื่องช้า ว่าง'	hɔm ^๕	ɓwɔŋwɔm	ฮง	(Ja:1974:189:b)
'เหม็นมาก'	hɔŋ ⁷	ha:ŋ	ฮง	(He:1977:1281:a)
'สุก ๆ คิบ ๆ'	hɔw ¹	chaw	ชา	(Ja:1974:51:a)
'เตี้ยแคระ ไม่ได้สัดส่วน'	hɔ:ʔ ^๕	ŋɔh	ก:	(He:1977:59:b)
'หมดสง่าราศรี แก่หง่อม'	hɔ:ɓ ^๕	crɔhɔ:ɓ	ครฮ	(Ja:1974:59:b)
'กระตุก(เบ็ด)'	jak ⁷	ŋlɔ?	ฌก	(กน:2524:236:ก)
'ชักท่า'	jak ⁷ ɓɔk ¹	knek- knok	ก๊กก	(กน:2526:821:ข)
'หางสามคันไถ'	ja:ɓ ^๕	ji:ɓm	ฌา	(Ja:1974:155:b)
'เนียบ ๆ'	ja:p ^๕ ja:p ^๕	rɔji:ɔp	รฌา	(He:1977:830:b)
'ขวาง(ดัก.)'	juɓ ^๕	kwɔŋcom	กจ	(Ja:1974:2:a)
'ห่ออันเบ็ด'	ju:ɔʔ ^๕	ji:ɔk	ฌก	(Po:1992:384:b)
'ไกวเปล แกว่งไกว'	jo:ŋ ¹	jd:l	ฌา	(Po:1992:388:b)
'ต้นขึ้น ลุกขึ้นจากที่นอน'	jɔk ⁷	phɔɔk	ก	(Ja:1974:145:b)
'ชื่อตำบล, กระจับ'	kaʔ ^๔ pɔ:ʔ ^๓	krɔpɔ:	ครท	(Po:1992:116:b)
'ห้าม' เช่น ไข่ป้างกำไม่ให้กินส้ม	kaɓ ^๓	kom	ก	(He:1977:47:b)
= เป็นไข่นาฉาเรือห้ามกินส้ม(วส: 2514:41)				
'อาการ ที่เกิดจากสิ่งสกปรกอัดอยู่ใน	kaɓ ^๓	kw:ɓ	กข	(Ja:1974:5:a)
ซอกเล็บแล้วเกิดอีกเสบขึ้น' (ทศ: 2525:28:ข)				
'ไข่มืดตัดปลาเป็นบั้ง ๆ'	kan ^๓	ɔwŋkwɔn	กข	(กน:2526:530:ข)
'กั้นดั่ง(มาตราดวง ไข่ดวงข้าวสาร'	kan ^๓ taŋ ^๓	kwɔtaŋ	กข	(Ja:1974:3:b)
'เป็นสัด'	kat ^๓	ɓwŋkat	ขก	(Ja:1974:99:b)
'กัว คอตรงกลาง'	ka:ʔ ^๔	kwɔnlab	กข	(Ma:1915:434:b)

ความหมาย	คพด.	คพป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'ไต้ กระโสมเป็นชื่อตำบล ในจังหวัด- นครศรีธรรมราช'	ka ⁴ ro:ɯ ⁵	kraom	តកោម	(Ja:1974:21:b)
'ทะเล้น ออกนอกกลุ่มนอกทาง'	ka:ŋ ³ la:ŋ ¹	srələŋ-	ស្រែង-	(Ja:1974:213:a)
		kaŋ	កាំង	
'นกกก'	kuk ²	kok	កក	(Po:1992:101:b)
'ดอกบานไม่รู้โรย'	kun ² ni: ¹	kando-	កង្កែប	(Te:1987:1060:a)
		ni:		
'รกเค็ด'	kun ²	sbo:n	ស្រួន	(Ja:1974:209:b)
'หางเสือเรือ'	ku:t ⁴	cəŋko:t	ចុងក	(Ja:1974:39:a)
'เสียงไก่หรือนกเขาขัน'	ko:k ⁴ ko:k ⁴	ko:k-	កក	(He:1977:40:b)
		ko:k		
'แข็งค้ำความเย็น'	kək ² kək ³	kə:k	កค	(Ja:1974:1:a)
'ปรับ ปรับใหม่'	kə:ʔ ⁴	kəh	កា	(He:1977:59:a)
'หอมโช'	kliŋ ⁴ kliw ⁴	kəkri:w	កក្រិវ	(Po:1992:77:a)
		Proto Mon=		"triiw (Di:1974:225)
'คพดลิก ของเหลวที่กวนอยู่เริ่มขึ้น	(kha:w ²)-	(laəŋ)-	ត្រើង-	(กน:2526:340:ก)
อย่างกรณีการกวนขนม'	klam ⁴	kra:m	កាម	
'ลาน ที่โด่ง' (ใช้ ชักลา = น้ำคร่ำไต้	(khi: ⁴ -	krəla:	ក្រា	(Po:1992:115:b)
กวนคร่ำที่อกพื้นสูง ๆ)'	kla: ²			
'ลักษณะที่ไม้ หรือไม้เลื้อยขึ้นปกคลุม	klo:m ²	kraom	តកោម	(Po:1992:77:b)
เหนือไม้อื่น'				
'แห้งสนิท'	klək ²	krə:k	កក	(กน:2526:1168:ข)
'นอน'	khe:ŋ ⁵	kə:ŋ	កេ	(Ja:1974:33:a)
'ใกล้'	khe: ⁶	kbae(r)	ក្បែរ	(Hu:1977:10:a)
'รีบเร่ง ร้อนรนจะจากไป'	khe:p ¹	kakep-	កកេប-	(Ja:1976:70)
		kakap	កកាប	

ความหมาย	คยด.	คยป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'อวัยวะเพศหญิง'	khɿ:ɟ ^๕	kɿndu:əj ^๕	កង្កែប (กน:2526:1217:ก)	
'ก็ในเมื่อ....'	kha:ʔbɿh ^๕	kɿəpɿɿɿ	គឺបើ (Po:1992:83:a)	
'ที่นี้..., คราวนี้...'	khani: ^๕	---	---	---
(พบแต่ในเขมรยุคก่อนพระนครเท่านั้น <gnih>(Po:1992:140::b))				
'ขาวอาบ ฝนอาบ'	kham ^๕ na: ^๑	khma:h	ខាប (Ja:1974:27:a)	
'นำมดลูกให้เข้าอุ้ง'	khat ^๗	kɿəh	តាម (Ja:1974:31:a)	
'กระดูกตะโพง'	(hu:a ^๕)-	trɿkɿ:əj ^๕	ក្បាច់ (กน:2526:16:ก)	
	kha:k			
'หนีบด้วยเครื่องหนีบ'	kha:p ^๕	kɿ:əp	តាម (กน:2524:227:ข)	
'ลักษณะที่ของเล็กขนาดไม้เท้ากั้นวาง อยู่มากระยะระยะ'	khuk ^๑ khik ^๑	kɿmpɿk-	កំប៉ក- (He:1977:51:b)	
		kɿmpok	កំប៉ក	
'เสียงโอยอย่างต่อเนื่อง'	khun ^๑ khun ^๑	khon-	ខ្យ (กน:2526:1322:ข)	
		khon		
'เนินดิน ภูเขาเตี้ย ๆ'	khu:an ^๕	kɿntɿəl	កន្ទុក (Ja:1974:4:a)	
'(แห้ง)สนิท'	kho:k ^๑	kɿ:k	ត្រជាក់ (Ja:1974:33:b)	
	khɿk ^๑	khah	ខ: (Ja:1974:25:b)	
'ขนมชนิดหนึ่งคล้ายขนมเป็ดยกปูน'	ko: ^๑ le:ʔ ^๑	rɿləh	ត្រចះ (Ja:1974:162:b)	
'ขนมเทียน ขนมสอดไส้'	(num ^๑)-	nɿm-	នំ (กน:2526:93:ข)	
	khɿ:ɿ ^๕	kɿ:m		
'คานเรือ'	khɿ:ɿ ^๕	bɿkɿ:ɿ	ចុង (กน:2526:169:ข)	
'ไว้ซัดเชื่อนานหลายวัน'	khɿlun ^๕	krɿn	ក្រន (Ja:1974:35:b)	
'ผลไม้ปลาชุกๆ ที่มีขนาดเล็ก แคระ แกว้นไม้สมบูรณ์'	khɿlut ^๑	khlo:t	ត្រ (กน:2526:392:ข)	
			ត្រ	
'เข่าขาคที่มีน้ำอยู่ข้างใน'	khɿluk ^๑ , khɿlɿk ^๑	krɿlok	ក្រ (He:1977:70:a)	

ความหมาย	คชด.	คชป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'เมื่อกมาก'	khlok ¹	kəkhwak	កុក	(Ja:1974:1:b)
'ขวันเขือก'	khwan ^a	khwəl	ខ្ន	(Po:1992:129:b)
'ทะเลบัน (ชื่อเฉพาะ แปลว่าน้ำผุด เป็นแอ่งน้ำขนาดใหญ่)	le: ⁵ ban ^a	tùənlè:-	ត្នេនលេ- ហ្សាប	(Ja:1974:83 และ 109:a)
'ที่เอียงลาด'	le:n ⁵	crè:(r)	ច្រ	(Ja:1974:60:b)
'ตะแกรงร้อนแป้ง'	leŋ ^a	rèŋ	រេង	(Ja:1974:168:a)
'เขม่า แกว่งไกว ไกวบัณเฑาะว์'	leŋ ^a	krəlè:ŋ	ក្រលេង	(กน:2526:532:ข)
'หม้อชนิดหนึ่ง'	leŋ ¹ cheŋ ¹	chnaŋ	ច្នាង	(Ja:1974:52:a)
'ชะแล้ (ชื่อตำบล) ต้นสาละ'	le: ⁵	crè:	ច្រ	(กน:2526:1090:ข)
'โพล่นหินออกจากที่ที่เคยหุ้ม หรือปิดอยู่ อย่างลักษณะอวัยวะเพศชาย'	le:n ⁷	lìəŋ	លេង	(Ja:1974:173:b)
'.....นะซี'	le: ^{1-}}			(พบในเขมรยุคพระนคร<leh> K.354, ha:(h ¹) X, IC.V133:13.(Po:1992:421:b)
'พูด'	le:ŋ ¹	thlaeŋ	ថ្លាង	(Ja:1974:81:a)
'พอง บวมเป่ง'	lɔŋ ^a tɔŋ ^a	poŋtɔŋ	ពងតង	(กน:2526:617:ข)
'ใคร่จะทำ อหากจะทำ รีบเร่ง'	lut ⁷ lut ⁷	roptəh	រតិ	(Ja:1974:161:a)
'ชุ่มซำม ไม่ดูตาม้าคาเรือ'	lɔ: ^a k ¹ -	rəkhe:k-	រកខេក-	(กน:2526:994:ก)
	la:k ¹	rəkha:k	រកខា	
'โคลงเตียน(ใช้กันใน "เตียนเลิง")'	lɔ: ⁵	thlɔŋ	ត្លង	(กน:2526:(26))
		rɔhaəŋ	រចាង	(Ja:1974:164:a)
'แอบ ซ่อน ซ่อนตัว'	lak ⁷ kɔp ¹	lɔəŋ-	លោង-	(กน:2526:298:ก)
		lìəp	លេប	
'ต้นไม้ชื่อเฉพาะของต้นไม้'	lan ⁵ chaj ⁵	lìəŋcaj	លោងចា	(Po:1992:415:b)

(ภาษาเขมรยุคพระนครเขียน<laŋ-
jajy> K.56, X, IC.VII, 9:26
(Po:1992:415:b) ภาษาไทยถิ่นใต้

ความหมาย คชต. คชป. ตัวเขียนเขมร แหล่งที่มา
 นำจะฮิมคำนี้มาจากยุคเขมรโบราณซึ่ง
 สืบเกิดได้จากเสียงพยัญชนะท้าย ของ
 พยางค์แรก คชต. = -ก พระนคร =
 -ก (<ก>).

'ขวาง ขวางทาง'	laŋ ^๕	rəəŋ	ร้าง	(Ja:1974:170:a)
'อุณเฒ่า อารมณ์เสีย'	laŋ ^๕	ka:w ¹ kraŋo:w	ក្រហម	(Ja:1974:16:b)
'คือวัน เอาแต่ใจตัวเอง'	laŋ ^๕	thaŋ ^๕ ruŋ-	-- ក្រី វ្រ	(Ja:1974:78:b)
			tʰəŋ	
'พูดส่งเดช พูดไม่คิดหน้าคิดหลัง'	lam ¹	crəlcəm	ក្រឡំ	(Ja:1974:49:a)
'ร่วมดง ชื่อตำบล ต้นข่าชนิดหนึ่ง'	lam ^๕	də:ŋ ^๒ ruŋdaəŋ	ร่วมดง	(Po:1992:395:a)
'ผลัดออกผลิบ'	lat ⁷	ləəh	ผลัด	(Ja:1974:172:a)
'ลักษณะมันเทศที่มีเมล็ดงอเข้าไปกักกิน เรียก "มันหละ"'	la:ʔ ¹	ruŋləəh	มันเทศ	(Ja:1974:161:a)
'(เกาวัลย์) ใต้ชั้นค้ำ, (อาทิตย์) ขึ้น'	la:ʔ ^๑	rəəh	ขึ้น	(กน:2524:261:ข)
'สว่างไสว มันดิบ (เลือด)แดงฉาน'	la:m ¹ lo:ŋ ¹	ra:lə:ŋ	สว่างไสว	(กน:2526:335:ข)
(เช่น มีคขาดเลือดหลวมไหลง)				
(อาจเป็นไปได้ว่าพยัญชนะท้าย -๓ ที่ พยางค์แรกของ คชต. เป็นผลจากการ กลมกลืนเสียงของเสียง -๓ ใน คำ krəhə:๓ 'สีแดง' ทั้งนี้เขมรใช้คำ ทั้งสองนี้คู่กันเสมอเป็น [คชต]รราช krəhə:๓ ra:lə:ŋ > krəhə:๓ ruŋlə:ŋ ภาษาไทยถิ่นใต้รับมาเป็น lam ¹ -lo:ŋ ¹ .)				
'ผลาญ แดง ทำลาย รวบคาบ'	la:n ^๕	la:n	ผลาญ	(Ma:1915:468:a)
'รังแกคนอื่น พาดหาเรื่องคนอื่น'	la:n ^๕	ka:n ^๔ r):əŋ	รังแก	(Po:1992:402:a)

ความหมาย	คชด.	คชป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
				ri:əl ราช (Ma:1915:464:a)
'กิ่งไม้มีหนามที่ใช้ทำรั้ว'	la: ^๕ pa: ^๕	bonla:-	បន្លា-	(Ja:1974:105:b)
			pi:ə(r)ดาว	
'ตกลง พังลง'	lum ^๕	rolum	រលំ	(Hu:1978:114:a)
'สิ้นมาก ๆ'	lun ^๒	krolon	ក្រលុង	(He:1977:74:b)
'ผลึก ดัน'	lun ^๕	rùk	រត	(กน:2526:1143:ข)
'ปนเปื้อน เลอะเทอะ'	lu:ʔ la:ʔ ¹	prolo:k-	ប្រលាក់-	(กน:2526:599:ข)
			prolak	ប្រលាក់
'อินทผาลัม'	lu: ¹ ma: ¹	lmaə	រឿ	(กน:2526:1299:ก)
'วันไกล อย่างคนเป็นต้นไม้ไกลลงมา'	lu:t ¹	sro:t	ស្រុត	(Ma:1915:477:a)
'นั้งลูก'	lu:an ¹	rolù:t-	រត់កូន	(Ja:1974:162:b)
			ko:n	
			rù:əp	រុប (Ja:1974:167:a)
'เสร็จ พันแล้ว'	lu:at ¹	rù:əc	រុច	(Ja:1974:167:a)
'(ผี) เข้าสิงในร่างทรง'	loŋ ^๕	lòŋ	ឆ	(Ja:1974:170:b)
'ทางเดินแคบ ๆ ในป่า'	loŋ ^๕	kwəlɔ:ŋ	ក្បួន	(Po:1992:89:a)
				(ภาษาผู้สัญกร : ʔlɔ:ŋ , ภาษามอญ : klòŋ (Di: 1984:123))
'เป็นโทษแก่ตัว หลุดพ้นแล้ว' เช่น lo: ^๕		lòh	ចា:	(Po:1992:423:a)
(เช่น พ่อท่านโตะโตะไปแล้ว= พระ โตะโตะที่รู้แล้ว หรืออีกนัยหนึ่งคือ หายไปตามปราศจากร่องรอย)				
'ส่องด้วยคบหรือไฟ อย่างส่องปลา'	lo:ʔ ¹	chloh	ច	(Ja:1974:52:b)
(คำนี้เติมหน้าขเติมกลางศัพท์ -ɔŋ-			๗	
เป็น ๗: cənlɔh 'ได้ คบไฟ'				
'เก็บเต็มข้าวที่เหลือเก็บ'	lo:ʔ ^๕	rɔ:h	រឹ	(Hu:1978:253:b)

ความหมาย	คชด.	คชป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'เข้าซี่ กังวลใจ'	lɔk ⁷ ɔɔk ³	rumɔk	រុមក	(Kn:2526:300:c)
'ลับสน นับเลขลับสน คมสติไม่อยู่'	lɔŋ ²	thlɔŋ	ថង	(Ma:1915:452:b)
'รีบเร่ง กระวีกระวาด'	lɔŋ ⁵ laŋ ⁵	rəleəh-	រេ-	(Ja:1974:163:a)
		rəleəŋ	រេង	
'กลับ'	lɔp ¹	trəlɔp	ត្រឡប់	(Ja:1974:76:b)
'ผ่าตัดกำหนดสั้นตัว'	lɔt ⁷	rəlùeh	រេង	(Ja:1974:162:a)
		rùmlùət	រុត	(Ja:1974:169:b)
'ไหล่ออกมาจากที่ปกปิด'	lɔ: ⁵	lɔ:	រេ	(Po:1992:421:b)
'ไหล่หล่อ' (เช่น ชันหมัด=ชันไหล่)	mit	smɔt	មិត	(Hu:1978:93:b)
'เข้าซี่ ออกอ้อนหวังจะได้ประโยชน์'	mi: ⁷⁻	khmɔj-	ខ្មែរ	(Ja:1974:27:a)
	mi:at ⁵	khmì:ət		
'นมตำเร็ว'	(num ⁵) mi:a ¹	dɔmrɔj	ជិ	(Ja:1974:68:a)

(ภาษาเขมรยุคก่อนพระนคร เขียน
 <tamrr, tamre> K.388,p.a.,
 IC.VI,76(C):14 และ K.9,p.a.
 IC.V,37:21 เขมรยุคพระนครเขียน
 <tamrya> K.257,X,IC.IV,143:
 33. จากรูปเขียนจะเห็นว่า เขมรยุค
 พระนครตรงกับเสียง คชด.มาก จึง
 สันนิษฐานได้ว่า น่าจะซึมเข้ามาในยุค
 พระนคร)

'ขีดเขียนเล่นทำให้กระดาษเสียไป' mi:an¹ sɔ:(r)- ឆរឆរ (Ja:1974:192:b)
 se:(r)

(ภาษาเขมรยุคก่อนพระนคร เขียน
 เป็นตัวเขียนดังนี้ <mrasir> K.73,
 p.a.,IC.VI,37:13 และ K.9,

ความหมาย	คชด.	คชป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
p.a., IC.V, 36:14 จาก (Po: 1992:379:b) จึงน่าจะสันนิษฐานว่า ภาษาไทยถิ่นใต้มีคำนี้มาตั้งแต่ยุคโบราณอาจเป็นสุกก่อนพระนครคือ ราว ศตวรรษที่ 6 (k.9 และ k.73 เป็น จารึกในศตวรรษที่ 6)				
'อ่อนวัย เด็ก (ผลไม้)อ่อน'	me:ŋ ¹	kme:ŋ	កម្រ	(Po:1992:76:a)
'เขม่าไฟที่เกาะอยู่ตามฝา เพดาน ในห้องครัว'	mɛŋ ¹	mre:ŋ	ក្រចក	(Hu:1978:549:b)
'หยิกแล้วบิด'	met ⁷	mùc	មិច	(กน:2526:1177:ก)
'คั้นน้ำหรือของเหลว'	muk ⁷	phɿk	ផឹក	(Ma:1915:459:b)
'เค็งก่อนสิง หรือป่าของโปฮังเป่า'	maŋ ¹	khmaŋ	ខាង	(He:1977:103:a)
'ภาชนะสานแบบหนึ่ง'	muk ¹	smok(r)	ស្រក	(Ja:1974:210:b)
'อวัยวะเพศหญิง'	num ²	kromùm	ក្រមុំ	(He:1977:17:b)
'ซึบซึอน หย่องเหิง'	mut ¹ mit ¹	smok- sma:ŋ	ស្រក សាញ	(Ja:1974:210:a)
'ที่จริงแล้ว..., ที่ควรจะเป็นคือ....'	mi: ¹	khmɿj	មិ	(Po:1992:113:a)
'ทำนาศ ผูกดวงเจ้าสาวกับเจ้าบ่าว'	mu:ŋ ⁵	phno:l	ផ្ស	(กน:2526:947:ก)
'ชื่อ พวง(ลัก.) ส่วนมากใช้กับสะตอ'	mu:ŋ ⁵	mù:l	ផ្ស	(Ma:1915:462:b)
'สูกอมจนเกือบและ'	mu:am ⁵	lmò:m	ផ្ស	(Ja:1974:175:b)
'ตะกอนในน้ำ'	mu:an ¹	khmu:əl	ខ្ស	(Po:1992:97:b)
'ขมวน ชื่อตำบล ดันมะเกลือ'	mu:an ¹	khmuəŋ	ខ្ស	(He:1977:102:b)
'ไม้เรียวใช้ตีวัวควายขณะไถนา'	mɔk ¹	bok	បុក	(Ja:1974:111:a)
'มีทอง'	mɔŋ ⁵	paŋ	បាង	(Po:1992:319:b)
'อ้างว้าง เดี่ยวดาย'	mɔŋ ²	tremɔŋ	ត្រេម	(Ja:1974:76:a)
'สาบให้กลายร่าง เป็นตามต้องการ'	mɔp ⁷	thmòp	បូប	(Ja:1974:93:b)

ความหมาย	คต.	คพ.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'ปุย มุดโค มุดค่างควา '	maj ⁷ ja: ⁵	---	---	---
(เขมรยุคพระนครเข็ญ <gomaya> K.89,XI,IC.III,165:3 ไม่พบ คำนี้ในเขมรปัจจุบัน) (Po:1992 : 139:b)				
'วีว ใช้ว่าวีวมอ'	mɔ: ⁵	---	---	---
(เขมรยุคก่อนพระนครเข็ญ <tmur> K.76,p.a.,IC.V,8:8 (Po:1992 :115:a)				
'มะเร็ง'	mleŋ ⁵	mreŋ	រៀង (Ja:1974:154:a)	
'ผิวเป็นแผ่น เป็นปิ่น '	mle: ⁷	kmrah	កម្រាហ (Mo:1878:161:a)	
'หน้าบวมเป่ง'	mle: ⁵	mreəh	ច្រា (He:1977:773:b)	
'ระหง รุ่ง ๆ'	mle: ⁵	kmleəh-	កំរាះ- (Ja:1974:213:b)	
		sra: ⁵	ស្រាះ	
'เจาะรูถึง ทำให้รั่ว ใช้ในกรณีที่น้ำ ศาลที่ หอดจากวงศาลมีปริมาณมาก จนล้นกระบอกศาล ผู้ป็นต้นศาลจะแก้ ปัญหาโดยเจาะรูกระบอกศาล ต่อท่อ ไปสู่อีกกระบอกหนึ่งแล้วมัดติดกันเป็น กระบอกแฝดเพื่อให้พอรองรับปริมาณ น้ำศาลที่หอดลงมาไม่ให้ไหลบ่า เป็น ส่วนนพุดว่า "ฮ้อฮือเปือหมลน" = น้ำศาลออกมากจนจำเป็นต้องเจาะรู กระบอก)	mleŋ ¹	swəŋrəŋ	ស្រែង (Ja:1974:191:a)	
'คำราม คำธ'	mleŋ ⁵	pwəŋrəŋ	កម្រាះ (He:1977:628:a)	
'ชื่อตำบล ต้นสำโรง'	mle: ⁷	swəŋraŋ	ស្រែង (Po:1992:486:a)	

ความหมาย	คชต.	คชป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'ครึ่งหนึ่ง รอบหนึ่ง'	mlɔŋ ¹	mlɔw:ŋ	មួយ ្ក	(Ja:1974:154:a)
'เปลือกกล้วย กล้วย กล้วย'	ni: ² - ni:an ¹	ni: ² - ni:an ¹	និយម និយម	(Ja:1974:94:b)
'ป่าเขา ซาป่า'	nm:a ¹	phnɔw:ŋ	ក្រុម ្ក	(กน:2526:132:ข)
'หิว เหนื่อย'	nm:aj ⁵	prɔj	ក្រុម	(กน:2526:731:ข)
'ไม่กล้าสู้หน้าเพราะความผิดของคน'	nr:n ¹	--	---	---
(เขมรยุคก่อนพระนครเข็มน<kander> K.424,p.a.,IC.II,74:8 <der ไม่พบว่ามีในเขมรปัจจุบัน)				
'เกือบ ๆ ใกล้ ๆ จะ'	nak ⁷ nak ⁷	thnah	ថ្ងៃ ្ក	(กน:2526:80:ก)
'มีคมีปีก มีคหนึบหมาก'	nap ¹	prɔna:k	ក្រុម	(He:1977:118:b)
'อย่างแรง อย่างหนัก'	nat ¹	nah	នាម	(กน:2524:238:ข)
'เรืองแถว เข้านภา'	na:n ¹	cvɔna:r	នាម	(Ma:1915:439:a)
'คืบ หนึบ'	na:p ¹	khni:ɔp	នាម ្ក	(Ma:1915:435:b)
'ใช้เชือกผูกขาโยงกันทำให้เดินไม่ สะดวก'	na:p ¹ - na:p ¹	prɔnaeŋ- prɔnaeŋ	ក្រុម ក្រុម	(กน:2526:18:ก)
'ราคาที่สูงตามเสื้อผ้า'	na:p ¹	khnav	នាម ្ក	(He:1977:100:b) (พบคำในงานเขียนก่อน ศค.ที่ 20)
'(ผัก) งาม'	na:p ¹	na:p ¹	ក្រុម	(กน:2526:646:ก)
'ละเอียด ไม่เป็นระเบียบ'	na:p ¹	krɔna:ŋ	ក្រុម	(Ja:1974:16:b)
'ยื่นออกมา เผลออื่น เขื่อน'	na:p ¹	kontx:r	ក្រុម ្ក	(He:1977:16:b)
'กินเล่นหลังจากอิ่ม กินอาวคคนที่ไม่ มีกิน'	na:p ¹	na:p ¹	នាម	(Hu:1970:320:b)
'ตัวนก ไว้จ ใช้นำนาน หัดใจได้ = ไว้จได้ เชื่อว่าไม่ ทำให้เสียขนน'	na:p ¹	prɔjat	ក្រុម	(Mo:1878:121:a)

ความหมาย	คยด.	คยป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'ฤดู หน้าทำนา'	lɑːɓ ¹	chnam	ឆ្នាំ	(Ja:1974:52:a)
'กระตักเป็นระยะ ๆ ดังปลากินเหยื่อ'	lut ¹	---	---	---
(เขมรยุคก่อนพระนครเข็สอน<katyo<)>				
K.154, p. a., IC. II, 123:6 เขมร				
ยุคพระนครเข็สอน<กoc>ไม่พบในเขมร				
ยุคปัจจุบัน (Po:1992:65:a)				
'ประจำ สม่่าเสมอ'	lɑːɓ ¹	lɑ̀k	ស្រប	(Ja:1974:63:a)
'เดินเขย่ง ๆ'	lɑk ¹	khɛɔk	ខ្ពក	(กน:2526:(26))
'ผมพันกันยุ่ง หลิกหลอง'	lɑŋ ¹	krəlaŋ	ក្រឡាញ់	(He:1977:60:a)
'คุดคู้ โท้งงอ'	lɑŋ ²	krəlaːŋ	ក្រឡាញ	(Ja:1974:16:b)
'อารมณ์เสีย โมโหจัด'	lɑŋ ¹ ləŋ ¹	krələːŋ-krəɓɔŋ-	ក្រឡាញ់-ក្របាច	(Ja:1974:16:a)
		krəlaːŋ	ក្រឡាញ	
'หลบเร้น แอบซ่อน'	lɑɓ ¹	chlɔp	ច្រប	(Ja:1974:62:a)
'ขี้เคี้ยวอย่างผมสั้น ๆ กลางกระหม่อม'	lɑːk ¹	lɑːk	កក	(He:1977:272:a)
'ขนมหิ้วฟู, กลม'	paɓ ³	kbaɓ	កប់	(He:1977:64:a)
'ครึ่งมีไว้ที่ต้นไม้ด้วยดาป้อาคม'	paŋ ² -	bəŋ	បង	(Ja:1974:99:b)
	(laŋ ¹)			
'ชุกชอน อยู่ไม่นิ่ง'	pat ¹ pat ¹	pəpɑc-	ប្រប្រ- paoc	(Te:1967:88:a)
			ប្រប្រ	
'งูขนาดเล็กทั่ว ๆ ไป (วส:2514: paːɓ ⁴)		pùəh	កប់	(Ja:1974:25:a)
338)				
'งูเขี้ยวชนิดหนึ่ง'	paːɓ ⁴ -	pùəh-	កប់ខ្សែ	(Ja:1974:25:a)
	khaːŋ ⁰	khieɔw		
'ขนุก้าด้วยไม้จางมุกหนึ่งสัดัก'	paːŋ ²	compìəɓ	ចំកា	(Ja:1974:47:a)
'จับไล่ผีที่สิงคน ปิดเป่าด้วยคาตาให้	paːŋ ²	bəŋvəːn	បង	(Ma:1915:427:a)
ผู้ปวยทุกเลาความเจ็บปวดลงไป'				

ความหมาย	คชด.	คชป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'คั้นดินสูงใช้กันน้ำอย่างคั้นนา'	pw:ŋ ⁴	kwəmpùəŋ	កង្ក	(Ja:1974:13:a)
'ปับ'	pw:t ⁴	paot	បាត	(Ja:1974:114:b)
'ผนคกปรอช'	plet ² - plet ³	préc	ក្រិច	(Ja:1974:140:b)
'ดีดตัวอย่างเด็กทารกที่ถูกยกขึ้นจาก อ่างน้ำ'	pləŋ ⁴	prəŋ	ក្រិច	(Ja:1974:124:b)
'ผอม บาง'	pləŋ ⁴	kwəmpɾəŋ	កំក្រិច	(He:1977:54:b)
'ลักษณะที่ต้นไม้ล้มลุ่ไปทางเดียวกัน'	plu:n ³	phlɿw	ផ្លូវ	(Po:1992:335:a)
'กระจาสกั่ว'	plo:k ⁴	proh	ក្រិច	(Po:1992:331:b)
'เป็นโพรง เป็นรูพรุน'	plo:ŋ ³	prəhaəŋ	ក្រិច	(กน:2526:739:ก)
'ครึ่งอ่อนครึ่งแก่'	phe: ⁵ la:t ¹	pè:l	ក្រិច	(Ja:1974:213:b)
		sra:t	ស្រាត	(ประสุตต์จาก Ja,)
'ชดออย่างงู'	phe:n ⁵	pè:n	ក្រិច	(Ja:1974:138:a)
'มาก มากมาช มักใช้กับ"แข็ง"'	phək ¹	pè:k	ក្រិច	(Ja:1974:137:b)
(เสียง คชด. คำนี้เป็นเสียง ɛ แทนที่ จะเป็น e: เหมือนในภาษาเขมร ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการกลมกลืนเสียงกับ เสียง ɛ ของคำ "แข็ง" ในภาษาไทย เพราะมักเกิดคู่กับคำ "แข็ง" เสมอ นับเป็นการเปลี่ยนแปลงภาษาออกภาษา เขมร)				
'ประเด็ชว มักใช้ใน ผนังหน้า= ก่อน ก่อนหน้านั้นเล็กน้อย'	phət ¹	rùmpəc	វិក្រ	(Ja:1974:169:a)
'แน่นอน เต็ดชาด อดลันเงิง'	phət ¹	pat	ក្រិច	(Ja:1974:135:a)
'คอบช้น'	phɿ:t ¹	phaət	ក្រិច	(กน:2524:251:ก)

ความหมาย	คธต.	คธป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'เข้ากันเหมาะเจาะ เข้ากันสนิท'	phap ¹	phkap	เข้ากั (Ha:1915:435:b)	
'สร้างบ้านต่อเติม'	pa:ʔ ^o	pəəʔ	เข้ากั (Ja:1974:134:a)	
'แม่ไปเที่ยวบริเวณ (น้ำ)ท่วม'	pha:ʔ ^o	pì:əh	เข้ากั (Ja:1974:134:b)	
'เกาตุคหตุคหมา'	pha:ʔ ^o - ho:m ¹	phaom	เข้ากั (Ja:1974:127:b)	
'ทดลอง การร่วมเพศของสัตว์ 4 เท้า'	pha:t ^o	sompì:ət	เข้ากั (Ja:1974:190:b)	
'พัน ขั้วเป็นเชือก'	wan ⁷	wəŋ	เข้ากั (Po:1992:429:a)	
'สุดขั้ว ใช้นั้นค่อนนั้น = หมดสิ่ง หนึ่งก็ต่อด้วยสิ่งหนึ่ง หมายถึงเกิด เรื่องเคียดร้อนไม่หยุดหย่อน'	phut ¹	bəmpʰot	เข้ากั (กน:2526:593:ก)	
'กัด สิ้น'	phut ⁷	kwəbot	เข้ากั (Ja:1974:13:a)	
(ภาษาเขมรยุคก่อนพระนครเข็สน <kamput> K.9, p. a., IC.V, 37: 27 < *kut เป็น allomorph ของ kat 'ตัด' (Po:1992:85:b)				
'เสียงตืออย่างแรง'	phu:ap ^o	cəmpùp	เข้ากั (Ja:1974:47:a)	
'คอกเป็ด'	phu:at ^o	pùəŋ(th)	เข้ากั (Ja:1974:99:b)	
'คำแทนตัวเองสำหรับผู้หญิงเมื่อ สนทนากับพระภิกษุที่เคารพมาก ๆ'	phom ¹	khnum	เข้ากั (Po:1992:109:a)	
'อ้อม'	pho:ʔ ^o	pə:ə	เข้ากั (Ha:1915:460:b)	
'พองอย่างพองเบียร์'	pho:ʔ ¹	pəpùh	เข้ากั (Hu:1978:230:b)	
'ลอสคู่ปอง'	pho:ŋ ⁷ - pho:ŋ ^o	pə:ŋ	เข้ากั (Ja:1974:138:a)	
'ชดออย่างงู'	phət ⁷	pùət	เข้ากั (Ja:1974:132:a)	
'สำหรับอาหารมีฝาปิด'	phə:k ^o	spə:k	เข้ากั (Ja:1974:209:b)	
'ส่วนกว้างที่สุด ของภาชนะที่มีรูปทรง'	phəŋ ⁷	pəəŋ	เข้ากั (Ja:1974:131:b)	

ความหมาย	คชด.	คชป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
เหมือนโทหรือโองน้ำ'				
'ตอบอย่างกัมตอบ หรือหน้าวาลีน'	phɔ:t ^๕	phɔ:t	ថក	(Ja:1974:126:a)
'ลักษณะรีนไกลไปอย่างรวดเร็ว (กริยาวิเศษณ์)'	phli:t ¹	phlic	ភ្លឹ	(กน:2526:906:ก)
'รสจืดเพราะขาดเกลือ มีรสจืด ๆ'	ple: ^๕ ple: ^๕	plaj	វៀ	(กน:2526:(32))
'ภาชนะดินเผาขนาดใหญ่ ใช้ใส่น้ำ'	phle:ŋ ^๕	ploŋ	ពាម	(กน:2526:151:ก)
'ทาง ล้อ่างลักษณะท้องที่อู่มาก ๆ'	phlen ^๕	plaen	វង្ស	(กน:2526:1299:ข)
'ลำคลอง'	phle:k ^๕	prè:k	វ្រក	(Hu:1978:87:b)
'ไม้สับขา ซอบกล แสงงชน'	phlɛ: ^๕ - lo: ^๕	prù:- lò:๓	ក្រឹ- រោម	(กน:2526:959:ข)
'ตรงดิ่ง'	phlin ^๕	phlɔŋ	ភ្លឹ	(Ja:1974:146:a)
'ปิ่น ไม้ที่นตคเป็นปิ่น'	phla:ʔ ¹	bontəəh	ច្បុះ	(กน:2526:615:ก)
'ฉับฉิ้น ทันที่ทันใจ'	phla:๓ ^๕	phli:๓	ភ្លាម	(Ja:1974:146:a)
'เสียงระเบิด เสียงประทู'	phluŋ ^๕	phùŋ	ភ្ល	(กน:2526:739:ข)
'ไม้แน่นอย่างกรรณิของทราธ'	phlu:ak ^๕	prù:ək	ក្រក	(Ja:1974:141:a)
'ตาธ'	si ¹ be:ŋ ¹	səŋ	ស៊ី (ស៊ី)	(Ja:1974:210:a)
'แสงขิ้น(ต้นเลียบเหลี่ยม)'	se:ŋ ¹ khan ¹	səŋ-	ស៊ីវ	(Po:1992:473:a)
		khəə		
'ระหง เจริญเต็มวีส'	sɜ: ¹	sɜəwəə	ច្បវិវ (กน:2526:875:ก)	
'ประสมประเศ ปะปนกันไป' (เรียกปลาที่ลากอวนได้จากทะเลแต่ ยังไม่ได้คัดประเภทว่า"ปลาสาข่า")	sam ¹ sam ^๕	sənsəwəə	ច្បវិ	(Ja:1974:187:b)
'ดีกว่า เหนือกว่า'	san ¹ - (di: ^๓)	səŋ	ស៊ី	(He:1977:1140:b)
'จรวัด'	sat ¹ phlat ⁷	sat-	សាត់	(กน:2526:213:ก)
		phlɔət		

ความหมาย	คยด.	คยป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'รู้สึกได้จากการสัมผัส'	sa: ¹	phsa:	ស្រា	(Ja:1974:130:b)
'ชะรอย'	sa: ¹	prahael-	ប្រាហែល	(กน:2526:266:ข)
		cie	ជ័	
'เสียงงูเลื้อยผ่านใบไม้แห้ง'	sa:k ¹	khsa:k	ខ្សាត	(Ja:1974:28:b)
'โรคห่า'	sa:t ¹ -	srac-	ស្រាច់	(Ja:1974:109:a)
	ba:t ⁴	bac	បាច់	
'ต้นมะเฟือง, สวี (ชื่อตำบล)'	sa: ² wi: ¹	spù:	ស្វី	(Ja:1974:209:b)
(ภาษาเขมรยุคพระนครเข็สน<svi> K.150,X,IC.V,192:5 คำว่า"สวี" จึงน่าจะซึมเข้ามา ตั้งแต่เขมรยุคโป- ราธ อาจเป็นยุคพระนคร(ศต.9-14)				
'กำมะถัน'	su: ² phan ⁵	spò:n	ស្រាវ	(Ja:1974:209:a)
'หน้าน้ำควมมาด'	su:n ¹ -	so:n-	ស្រាង	(กน:2526:1156:ข)
	nu:n ¹	no:n	នូង	
'ห้อยเป็นสาย'	so:η ¹ -	rɔsaon	រត្នា	(He:1977:844:a)
	(se:η ¹)			
'ขนาดเลราขุ่มข่าม ทำให้เกิดความ ขุ่นสากสับสน ของที่กองขุ่ม ๆ ไว้ อย่างไม่เป็นระเบียบ'	so:η1-	sramo:n	ស្រាម	(Ja:1974:212:a)
	no:η ⁵			
		swmpò:η	ស្រាម	(กน:2526:839:ข)
'น้ำหอดตั้ง ๆ เหนือหอดตั้ง ๆ'	sak ⁷ sak ⁷	sonthùk	ស្រក	(Ja:1974:187:a)
		tetùk	ត្រក	(Ja:1974:88:a)
'รกเป็นกระเชิงเต็มไปด้วยเถาวัลย์'	sum ¹ -	sùm-	ស្រុម	(กน:2526:118:ข)
	tsum ⁵	trùm	ត្រុម	
'รวมเข้าไว้ด้วยกัน มักจะเรียกนกที่ มีปีกหลาย ๆ ชนิดว่านกผสม'	som ¹ lom ⁵	phsəm-	ស្រុម	(Hu:1977:81:a)
		phkùm	ផុក	

ความหมาย	คชด.	คชป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'(น้ำหอค) อย่างต่อเนื่อง' (เช่น sɔk ¹ sɔk ¹) น้ำอ้อยสก ๆ = น้ำหอคตั้ง ๆ		sɔk	ចក់	(Ja:1974:210:b)
(กริยาวิเศษณ์)				
'หมักคองเส้นผ้าไว้'	sɔk ⁷	crò:k	ចក់	(Ja:1974:59:a)
'น้ำตาล'	tsɔ: ¹	sɔ:	ច	(Ja:1974:210:b)
'น้ำตาล'	sɔ:k ¹	sɔ:k	ចក	(Ja:1974:210:b)
'بيب (ศัพท์ จ. ครัง)'	tin ⁴	phtɿl	បឹប	(กน:2526:251:ก)
'สัตว์ชนิดหนึ่งคล้ายมด ทำรังเป็น ลักษณะหลุมล่อให้เหยื่อตกลงไป'	ti:a ⁴	kɔndiə	កង្កែប	(Ja:1974:3:a)
'เล็กน้อย'	tet ³	tec	តិច	(Ja:1974:72:a)
'กระแทก กระทบกันด้วยศีรษะอย่าง อย่างดุเดือดวุ่นวายกันมั่ว'	tɜ:ɣ ⁴	ktɜ:t	តែក	(He:1977:98:a)
'ตั้งหน ชื่อตำบล ลำคลอง'	taŋ ³ hon ¹	cɔŋʔo:	ចង្ក	(Po:1992:157:b)
'ถ่างออก อย่างเขาวัว เช่นวัวเขา ดาก'	ta:k ³	thwa:k	ចាក	(นพ:2521:202:ข)
'เอียงอย่าง สัตว์ลักษณะ'	ta: ³ na: ¹	tɔmna:ŋ	កង្កែប	(Hu:1970:323:b)
'ทั้งเตี้ยทั้งสั้น'	tun ⁴	kɔntɜŋ- kɔton	កង្កែប- កង្កែប	(He:1977:13:b)
'หุด'	tut ³	khto:t	---	(พระปิตุโณ)
'กระเด้า'	tut ³	khtut	ចត	(กน:2526:16:ก)
'น้อย ผล (ลัก.)' (ใช้กับมะขามที่ มีเพียงเมล็ดเดียวใน 1 ผล เช่น โลกขามคุดหนึ่ง = มะขามฝักหนึ่ง)	tut ³	to:c	តូច	(Ja:1974:73:a)
'ตะคอกเสียงกรอกหู'	tu:k ⁴	sɔnthɔk	ចក់	(Ja:1974:187:a)
'นกกาเหว่า'	tu: ⁴ ɸɔw ¹	təwaw	តាវ	(Po:1974:218:b)
'กันตริม (ดนตรีเขมร) กระทบโนราที่'	to: ⁴ -khlɔm ⁴	kəkrɔm	តច្រឹម	(Ja:1974:29:b)

ความหมาย	คยด.	คยป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
รับจ้างกับนตามบ้านต่าง ๆ'				
'น้ำตกเช่นโตนงาข้าง=น้ำตกงาข้าง'	to:n ²	tu:ol	๗๗ (Hu:1978:212:a)	
'ใช้มือยึดไว้แล้วห้อยโหน'	to:ŋ ⁴	prɔtaoŋ	ច្រតោង (กน:2526:1242 :ก)	
'นกเค้านมว'	phi: ^๕ - thit ⁷	ti:tɔj	ទឹក (Ja:1974:85:b)	
'ลำคลอง'	thiŋ ⁷	stɔŋ	ទឹក (Ja:1974:79:a)	
'อาจเป็นไปได้ว่า..., เพื่อว่า...'	thi: ^๕ lo: ^๕		(เขมรยุคก่อนพระนครเขียน<neh gui roh> K.78 p.a., IC.VI, 13:22 'นี่คือ... นั่นคือ. ถ้าเช่นนั้นก็. นั่นถึงได้')	
'ว่ากล่าว คำ'	the:t ^๕	prətɛc	ច្រតេច (กน:2526:288:ก)	
'เสียงปืนใหญ่ เสียงระเบิด'	thɔŋ ^๕	tɔŋ	ទូង (กน:2524:242:ข)	
'(ผี) หอกลือ โดยผ่านคงให้เห็น (มักกล่าวว่า "อย่าก็กอย่าทอ"=อย่า ให้โทษแก่ลูกหลาน)'	thak ^๕ - thɔ: ^๕	tɛəʔ- tɔ:	ខាត់ទូង (กน:2526:721:ก)	
'หม้อดินขนาดใหญ่, กลางเป็นช้อนคำบล'	tha ^๕ la:ŋ ¹ thla:ŋ		ថ្នាង (Ja:1974:81:a)	
'ใหญ่' (มักใช้ว่า เฒ่าดำ=ใหญ่มาก)	tham ¹	thom	ធំ (Po:1992:226:b)	
'สวาปาม'	tha: ^๕ -ha:ʔ ¹	---	---	
(เขมรยุคก่อนพระนครและยุคพระนคร เขียน <daha>K.133, p.a., IC.V, 82(I):16และK.467, XI, IC.III, 218:20 ตามลำดับ ไม่พบในภาษา เขมรปัจจุบัน)				
'พั่นกันต่อ'	thuj ^๕	prɔtoj	ច្រូត (Hu:1978:246:a)	
'กัน รุกัน'	thuj ⁷ ʔut ^๓	kontɔj- kɔt	ក្រូត- ក្រូត (Ja:1974:15:a) (Ja:1974:4:a)	

ความหมาย	คยด.	คยป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'เหม็นไปทั่ว'	thu:ŋ ⁵	thùŋ	ថ្មី 7	(Ja:1974:93:a)
'กิ่งค้ำน้ำ ทำด้วยไม้คล้ายกิ่งเห็ด'	thun ⁵	ton	តង 7	(He:1977:322:b)
'ผอนคล้าย'	tho:ŋ ⁵	thù:(r)	ចរ 4	(Ja:1974:92:b)
'ปลาเข้มน'	tho:ŋ ⁵	phtaon	ថ្មា 7	(กน:2526:589:ข)
'กระดูก'	thək ⁷	kontrak	កន្ទាត់ 7	(Ja:1974:3:b)
'โถงซิงช้า' (กริยาวิเศษณ์) (ใช้ว่า โหลงท้อง ๑ jo:n ¹ ประกอบ)	thoŋ ⁵	tò:ŋ	ចោង 7	(Ja:1974:8:b)
'ร่องน้ำริมแม่น้ำที่น้ำท่วมถึง'	tho:ŋ ⁵	tò:(r)	ចរ 7	(กน:2526:885:ก)
'ตัดเต็มด้วยกรรไกร'	tsip ³	crɔp	ច្រប 7	(He:1977:207:a)
'ต้นส้มควีด Albizzia lebeck'	tsi:t ⁴	creh	---	(Po:1992:173:b)
(ภาษาเขมรยุคพระนครเข็มน <crs> K.165,X,IC.VI,135:24 ตามรูป เข็มน่าจะสันนิษฐานได้ว่า ภาษาไทย ถิ่นใต้มีคำนี้มาแต่เขมรยุคโบราณอาจ เป็นยุคพระนคร)				
'เป็นสนิม'	tse: ²	creh	ច្រ: (กน:2524:142)	
'ริมฝั่งน้ำ ชื่อตำบล'	tse:ŋ ⁴	comreh	ចំរ: (Po:1992:160:b)	
'(ไม้).....หวาดไหว'	tsnk ³	trɔk	ច្រក (He:1977:341:b)	
'หญ้าเจ้าชู้' (khl: ²)	tsɔ:ŋ ³	kontraoŋk	ច្រក (Ja:1974:4:a)	
'มีลักษณะฟูอย่างผมหยิก ไม่แบนราบ เรียบกับพื้น ขึ้นมน'	tsɔ:ŋ ³	kontrɔ:ŋk	ច្រក (Ja:1974:4:b)	
'ชุ่มซำม ไม่ละเอียดถี่ถ้วน'	tsɔ:ŋ ⁴	trɔŋ	ច្រ (He:1977:341:b)	
'หึ่ง'	tsɔ:ŋ ⁵	trɔnɔ:	ច្រ (Ja:1974:90:a)	
'หูกรอบ ๆ อย่างมัดตราสัง'	tsak ¹	srak	ច្រក (Ja:1974:213:b)	
'คัน ผัก'	tsan ³	cra:n	ច្រ (Ja:1974:49:a)	

ความหมาย	คชด.	คชป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'ปลาข้างเขื่อน'	tsap ³	kontrap	កត្រាប ^១	(He:1977:14:a)
'ชัดเจน'	tsa:ʔ ⁵	crəəh	ច្រះ	(Ja:1974:61:a)
		srələh	ច្រះ	(Ja:1974:213:a)
'เข้มงวด ทรมาณ โดยการทำงาน'	tsa:t ⁴	kri:ət	គ្រាត	(Po:1992:142:b)
'นม เต้า'	tsuŋ ⁵	crùŋ	ច្រុង	(Ja:1974:60:a)
'คุด'	tsup ³	trup	ច្រូប	(Ja:1974:77:a)
'ผูกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ด'	tsut ³	stù:c	ច្រូត	(Ja:1974:208:a)
'จมนลงในดิน'	tsut ⁷	srot	ច្រូត	(Hu:1978:114:a)
'ขมขาน'	tsu:n ³	cəcrù:l-ɬ	ច្រូត- ច្រូត	(กน:2528:290:ข)
		cəcrùək	ច្រូត	
'เสียงรินของเหลวลงในน้ำ'	tsu:t ⁴	cro:c	ច្រូច	(Ja:1974:49:b)
'เคี้ยวเกี้ยวข้าวชนิดหนึ่ง'	tsu:t ⁴	cro:t	ច្រូត	(Po:1992:173:b)
'นมหมด'	tsu:at ⁴	sruəc	ច្រូច	(กน:2526:790:a)
'พรุ ดอกไม้ไฟ'	tsu:at ⁴	kwəcruec	ច្រូត	(He:1977:58:a)
'กระสวยทอผ้า'	tson ³	trəl	ច្រូត	(Ja:1974:76:a)
'เอภาชนะรองรับน้ำ'	tso: ⁵	tró:	ច្រូ	(Ja:1974:98:b)
'พูดลามก พูดคำหยาบ'	tso:ʔ ⁴	trəkùəh	ច្រូត	(Ja:1974:89:b)
		ʔasorùəh	ច្រូត	(Ja:1974:231:a)
'ตั้งตรงอย่างผมนสั้น'	tso:ŋ ³	cro:ŋ	ច្រូង	(He:1977:207:a)
		cəcro:ŋ	ច្រូង	(Ja:1974:41:b)
'หมก หมัก'	tsək ⁷	crùək	ច្រូក	(กน:2524:235:ก)
'ขี้ไคอย่างไม้ที่ปักไว้'	tsəŋ ⁴	təmrəŋ	ច្រូង	(Hu:1970:323:a)
		cró:ŋ	ច្រូង	(Ja:1974:59:b)
'พรุ มากมา'	trə: ³	sra: ³	ច្រូ	(Ja:1974:210:b)
'(น้ำ)ลด'	tsə:k ⁵	sra:k	ច្រូក	(Ja:1974:213:b)
'คล้องนคคว่า ชุกชน'	tsə:n ³	trol	ច្រូត	(กน:2526:152:ข)

ความหมาย	คพด.	คพป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'งุ่มง่าม เงอะงะ ไม่มีตลาด'	tsɔŋ ⁴	chgaŋ	ជួង	(Po:1992:169:a)
'กระชอน'	tsɔ:ŋ ²	trɔ:ŋ	ក្រូច	(Ja:1974:74:b)
'หยิบ ชอก'	tsɔ:ŋ ⁵	crəlɔ:ŋ	ក្រូច	(Ja:1974:59:b)
'บัว ห่วง ใช้ร้อยมุกไว้ ควาส'	wiŋ ¹ , win ¹	krəwɔl	ក្រវិច	(กน:2526:1190:ข)
'พันรอบ ๆ'	win ⁵	wəl	វិច	(Ja:1974:180:b)
		bɔŋwəl	ច្រូច	(Ma:1915:471:b)
'รุดไปหน้า แล่นฉิว มินง หมุนคว่ำ'	wiŋ ⁴	wəlŋ	វិច	(กน:2526:383:ข)
'หลักทางให้ผู้ที่ส่วนมาไปก่อน'	wɛ:ʔ ⁶	wɛh	វេ:	(สบ:2536:310)
'กบค้ำมือ'	wat ⁷	wət	วาท	(Ja:1974:148:a)
'ผ่าท้อง'	wa:ʔ ¹	wəh	ว:	(Ja:1974:183:a)
'ทางเปิดออกสู่ทะเลของลำน้ำ'	wa:ʔ ⁶	rùəŋwəhɔtɔ:		(Ja:1974:158:a)
'ส่วน พู อย่างพุกเวียน'	wa:ŋ ⁵	lwə:ŋ	วูช	(Ja:1974:176:a)
'สกปรก เมื่อก'	wək ⁷ wək ⁷	krəkhwək	ក្រក	(He:1977:65:a)
'เสียงร้องของนกแก้ว'	wək ¹	khwək	อูก	(Ja:1974:28:a)
'ทำให้หลงทาง ทำให้เข้าใจเขว	wɔŋ ⁷ wɛŋ ⁷	bɔŋwaɛŋ	ច្រឡោង	(Ma:1915:472:a)
สลัว ๆ มองไม่ชัด'				
'เปิดอ้า'	wɔ:ʔ ¹	cɔmhɔ:	ចំ	(Ja:1974:47:b)

คำสืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ออกมาทั้งหมด 394 คำนี้ เป็นคำเขมรที่ไม่ปรากฏในภาษาไทยมาตรฐาน บางคำเป็นคำที่ไม่ปรากฏในภาษาเขมรปัจจุบัน น่าจะสันนิษฐานได้ว่าภาษาไทยถิ่นใต้ได้สืมคำเหล่านี้บางคำเข้ามาตั้งแต่สมัยโบราณ นอกจากนั้นแล้วคำในกลุ่มนี้ยังมีจำนวนมากพอสมควร และการที่ปรากฏว่ามีคำสืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้มากเช่นนี้โดยที่ไม่ปรากฏคำเหล่านี้ในภาษาไทยมาตรฐาน น่าจะเป็นไปได้ว่าภาษาไทยถิ่นใต้สืมคำเหล่านี้จากภาษาเขมรโดยตรง คือไม่ได้สืมคำกลุ่มนี้โดยผ่านภาษาไทยมาตรฐาน

คำเชื่อมที่เชื่อมเข้ามาในภาษาไทยถิ่นใต้และในภาษาไทยมาตรฐาน

ผู้ที่ได้เริ่มศึกษาคำเชื่อมเชื่อมในภาษาไทยมาตรฐานอย่างเป็นทางการเป็นแบบแผนได้แก่ กาญจนานาคสกุล (2501-2) และเนื่องจากกาญจนานาคสกุล ได้แบ่งกลุ่มคำเชื่อมเชื่อมในภาษาไทยมาตรฐานไว้ค่อนข้างละเอียดกว่าคนอื่น ๆ ดังนั้นในที่นี้ผู้วิจัยจะได้นำคำเชื่อมในงานดังกล่าวนี้มาเทียบเคียงกับคำเชื่อมเชื่อมในภาษาไทยถิ่นใต้อย่างละเอียดในเบื้องต้น เพื่อให้เห็นชัดเจนว่า คำเชื่อมเชื่อมในภาษาไทยถิ่นใต้ ซึ่งเป็นคำที่ใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวันนั้น ตรงกับคำเชื่อมเชื่อมในภาษาไทยมาตรฐานในลักษณะการใช้แบบใดบ้าง เช่นเป็นคำที่เชื่อมมาใช้ในวรรณคดี เป็นคำราชาศัพท์หรือเป็นคำสามัญ เป็นต้น ต่อจากนั้นก็เปรียบเทียบคำเชื่อมเชื่อมในภาษาไทยถิ่นใต้ กับในภาษาไทยมาตรฐานในงานวิจัยทั้งของ กาญจนานาคสกุล (2501-2) และของ Uraisri Varasarin (1984) รวม ๆ กันไปเป็นอันดับต่อไป

1. คำเชื่อมเชื่อมจากการศึกษาของกาญจนานาคสกุล (2501-2)

จากการศึกษาคำเชื่อมเชื่อมในภาษาไทยมาตรฐานในงานของกาญจนานาคสกุล (2501-2) ทำให้ได้ข้อสรุปได้ดังนี้ คือ คำเชื่อมเชื่อมในภาษาไทยมาตรฐานที่กาญจนานาคสกุลนำมาศึกษาจำนวน 195 คำนั้น มีตรงกับคำเชื่อมเชื่อมในภาษาไทยถิ่นใต้จำนวน 108 คำ ในจำนวนคำเชื่อม 108 คำนี้ยังแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มตามลักษณะการใช้คำ ดังที่กาญจนานาคสกุลได้ศึกษาไว้ ซึ่งมีรายละเอียดตามตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 23 จำนวนคำอืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ตรงกับคำอืมเขมรในภาษาไทยมาตรฐาน
ตามการศึกษาของ กาญจนา นาคสกุล (2501-2)

	คสม. (จำนวน)	คชด. (จำนวน)
ศัพท์สันนิษฐานภาษาเขมรที่ใช้ในวรรณคดีไทย	38	20
คำราชาศัพท์ที่มีมูลรากเป็นคำภาษาเขมร	11	3
คำสันนิษฐานภาษาเขมรที่มาใช้เป็นคำชื่อนในภาษาไทย	27	15
คำสันนิษฐานที่ใช้เป็นคำสามัญในภาษาไทย	91	58
คำที่ยังสงสัยแหล่งที่มาแต่ได้พิสูจน์ว่ามาจากเขมรใน Karnchana Nacaskul (1962)	28	12
รวม	195	108

คำอืมเขมรในภาษาไทยมาตรฐานตามงานวิจัยของกาญจนา (2501-2) ซึ่งได้จัด
จำแนกเป็น 5 กลุ่มนี้ตรงกับคำอืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ ซึ่งล้วนเป็นคำที่ใช้อ่านในชีวิตประจำ
วันของภาษาไทยถิ่นใต้ทั้งสิ้น ดังจะยกมาเปรียบเทียบให้เห็นชัดเจนดังนี้

1.1 ศัพท์สันนิษฐานภาษาเขมรที่ใช้ในวรรณคดีไทย

คชด.	ความหมาย	คสม.	ความหมาย	แหล่งที่มาหน้า
co:t ³	'เทียมกัน' (มักใช้ใน บริบทที่เป็นปฏิเสธ)	จรด	'จด ถึง จ่อให้ถึง'	19
chu:aj ⁶	'ชวส'	มันจวส	'ชวส'	25
cho:ŋ ⁷ lo:ŋ ⁵	'ชื่อปลาชนิดหนึ่ง'	โซงโถง	'ชื่อปลาชนิดหนึ่ง'	15
ku:t ⁴	'หางเสือเรือ'	จังกุด	'หางเสือเรือ'	31

คยด.	ความหมาย	คยม.	ความหมาย	แหล่งที่มาหน้า
ku:at ⁴	'ขันเช่นะให้แน่น'	บันกาด	'รัด นูก บิด'	24
lak ¹	'สลัก แกะลวดลาย'	จำหลัก	'สลัก แกะเป็นลวดลาย'	20
la: ⁵	'คลาออกจากชด'	ลา	'เหยียดออก'	27
la:j ⁵	'เรือ เราะ'	สลาย	'แก'	29
let ⁷	'ของเหลวออกมาทาง รูรั่ว'	บรรเล้ง	'ไหลเด่น'	24
lop ¹	'กลับ'	ครลบ	'ตลบ หกหลิงมา'	21
me:ŋ ²	'กิ่งไม้' (มักใช้ว่า"ตั้งเม็ง" = ห้อยโพน)	แมก	'กิ่งไม้'	26
nep ¹	(ใช้ในคำ"แห่นบเพลลา" nep ¹ phw ⁵ 'กางเกง')	สนับ	'(เสื้อ) เครื่องสวม เครื่องรอง'	28
nw ⁵	'เพิ่มเข้าไป รวมกันเข้า'	เนา	'อยู่'	23
pho:n ¹	'โชนสีตัวมีปีกขึ้นกลางอากาศ เพื่อปล่อยให้บินไป'	บั้งเหิร	'เหาะ บิน'	24
tse:p ⁶	'แอบสอดเข้าไปปล้วงความลับ ใต้ถุนบ้านสามกลางคืน'	ชราบ	'รู้'	20

จากคำศัพท์สันนิษฐานภาษาเขมรที่ใช้ในวรรณคดีไทยในภาษาไทยมาตรฐาน ที่ยกมาเปรียบเทียบกับคำฮีมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ข้างบนนี้จะเห็นว่า ส่วนใหญ่จะต่างกันทั้งในด้านเสียงและความหมาย ในด้านเสียงนั้นจะเห็นชัดเจนว่า คำฮีมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้มีกมีจำนวนพยางค์น้อยกว่าคำฮีมเขมรในภาษาไทยมาตรฐาน

1.2 คำราชาศัพท์ที่มีมูลรากเป็นคำภาษาเขมร พบว่ามีตรงกันเพียง 3 คำ

เท่านั้นดังนี้

คยด.	ความหมาย	คยม.	ความหมาย	แหล่งที่มาหน้า
kun ³	'รูกุ่มตัวเด็กทารก'	สกุน	'รูกเด็ก'	39

คยด.	ความหมาย	คยม.	ความหมาย	แหล่งที่มาหน้า
sa:² nom¹	'นางสนม' (ใช้เรียกตัวละครในหนังตะลุง)	สนม	'เจ้าจอม'	39
tsoŋ⁵	'คนทรงเจ้า'	ทรง	'สิ่งอยู่'	38

1.3 คำสันนิษฐานภาษาเขมรที่มาใช้เป็นคำชื่อนในภาษาไทย

คยด.	ความหมาย	คยม.	ความหมาย	แหล่งที่มาหน้า
ʋə:ŋ²	'ฝุ่น'	ฝุ่นละออง	'ฝุ่น'	44
chap¹	'ทันทีทันใด'	ฉับพลัน	'เร็ว พลัน'	42
det²	'เค็ดให้ขาดจากขี้'	เค็ดขาด	'ทำให้ขาด'	42
(la:ʃ⁷) ka:t⁴	'ร้ายกาจ'	ร้ายกาจ	'ร้ายกาจ'	44
ku:at⁴	'ขึ้นเซ่นหา'	กวัดขັນ	'ผูก'	41
(khi:²) kbla:t¹	'กั่ว'	ขลาดกั่ว	'กั่ว'	41
khlop⁷	'ครบ'	ครบถ้วน	'ครบ'	41
klə:ŋ²	'ร้อย'	ร้อยกรอง	'ถัก ร้อย ทอ'	44
nun¹	'ถนน'	ถนนหนทาง	'ทาง ถนน'	43
phə:ʔ⁴	'เพาะเมล็ดพืช'	เพาะปลูก	'เพาะปลูก'	44
lam⁵ phla:ʃ⁵	'ชื่อบ้านลำไทร'	พวงไทร	'ป่า'	44
phlat¹	'เปลี่ยน'	ผัดเปลี่ยน	'ผัด'	44
si:aw¹	'เสียว'	เสียวแปลบ	'แปลบ'	45
sa:t¹	'สาคน้ำ'	สาครด	'สาคน้ำ'	45
thə:⁵	'(วัว) ขวิด'	ค้ำทอ	'ค้ำ ดี ตบ รม ฐั'	42

ในด้านความหมายของคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ กับคำฮิมเขมรในภาษาไทยมาตรฐานในกลุ่มนี้ จะสังเกตเห็นได้ว่าไม่ค่อยมีความต่างกันมากนักแต่ในแง่ของการนำคำฮิมมาใช้ขึ้นนั้นจะพบว่าภาษาไทยถิ่นใต้ไม่มีการนำคำกลุ่มนี้มาชื่อนคำเหมือนอย่างในภาษาไทยมาตรฐาน ยกเว้นคำ " ร้ายกาจ " เพียงคำเดียว

1.4 คำสันนิษฐานที่ใช้เป็นคำสามัญในภาษาไทย

คชด.	ความหมาย	คชม.	ความหมาย	แหล่งที่มาหน้า
bat ^๓	'(ผี) ออกจากร่างทรง'	บ่าบัด	'ทำให้หาย'	67
co:ʔ ^๔	'จ'	จ บรจ	'ใส่ลง'	65
chan ^๑	'ฉัน(ก.)'	ฉัน	'กิน(ใช้สำหรับพระ)'	58
cha:ʔ ^๕	'น้ำกัดเซาะ ล้างแผล' ชำระ		'สะอาด หมดจด'	60
chum ^๕	'มาก'	ชุม	'มาก รวมกัน'	60
chu:ap ^๔	'พบกัน'	ประจวบ	'ประสพ พบปะ'	69
chɔ:ŋ ^๔	'ร้ออย่างใจจดใจจ่อ'	จง จ่านง	'ความปรารถนา'	55
det ^๓	'เด็ด'	เด็ด เหน็ดจ	'ทำให้ขาด ขาด คัด'	60
la:j ^๕ ka:t ^๔	'ร้ายกาจ'	กาจ ร้ายกาจ	'คูร้าย กล้าแข็ง'	50
ko:n ^๓	'โจน'	โจน	'ชุกช่น หม คัวมมีคคม'	52
kwɔp ^๓	'คว่าหน้า'	ประกบ	'ประกบกันเข้า คาม'	
			แนบกันเข้า ทายกัน	
			คามให้ติดกัน'	62
klat ^๓	'กมัด'	กมัด	'กมัดให้ติดแน่นไว้'	50
kla:p ^๔	'กราบ'	กราบ กำราบ	'กราบ'	50
(lo:k ^๕) klust ^๔	'มะกรูด'	มะกรูด	'ส้มผิวขรุขระ'	72
khi:p ^๕	'คืบ'	ตะเกียบ	'หนีบ คืบ'	62
khe:n ^๕	'สิ้นของให้พระ'	ประเคน	'สิ่งของถวายพระภาส	
			ในหัตถมาศ'	68
kha:t ^๕	'คาด ผูก'	คาด	'ผูก'	55
khum ^๕	'ประโคมดนตรี เช่น	ประโคม	'ทำเพลงดนตรีให้คึกคักขึ้น	68
	หน้าดุคูลากพระมี			
	การ "คุมโพน" =			
	ประโคมตะโพน			
khlan ^๑	'ขลัง'	ขลัง	'กำลัง แข็งแรง'	54

คธด.	ความหมาย	คธม.	ความหมาย	แหล่งที่มาหน้า
khlop ⁷	'ครบถ้วน'	ครบ	'ถ้วน เต็มจำนวน'	54
khwa:n ⁵	'ความดู'	ความดู	'ผู้ฝึกและเลี้ยงช้าง'	54
le: ⁵	'ทะเล'	ทะเล	'ทะเล'	64
len ²	'เล่น'	เลง ลเบง	'เล่น'	73
le:η ¹	'แสดง'	แสดง สำแดง	'ฝึกสำแดง'	78
la:j ⁵	'เรือคอนลิ่งปลูกสร้าง'	ทะเลาย	'นั่งลงมา'	64
la:j ⁵	'ทะเลายหมาก'	ทะเลาย	'ทะเลายหมาก'	64
lɔ:η ⁵	'ทคลอง'	ประดอง	'ดอง'	69
mi:an ¹	'เสมียน'	เสมียน	'คนเขียน'	77
mɔ:t ⁶	'เมล็ดตัวที่จะระวัง ระไวอย่างที่เคย'	ละเมิด	'เกินกฎหมาย'	75
maη ¹	'เลี้ยงเป่า'	ฆมัง ฆมัน	'นรานฮน'	53
mu:k ¹	'จุก'	จุก	'จุก'	56
mlaη ¹	'พดะกำดั่ง'	กำดั่ง	'แรง อนุ'	54
na:ʔ ⁶	'ชนะ'	ชนะ	'ทำให้นั้น'	59
ni:at ¹	'หวิชนิดหนึ่งใช้หวิเหา' เสนียด		'หวิเสียด'	77
ne:η ¹	'หน่อไม้(ดัก.)'	แขนง	'กิ่งไม้เล็ก ๆ '	54
nun ¹	'ขนุน'	ขนุน	'ขนุน'	53
phen ⁵	(ปรากฏใน"วันเพ็ญ, เพ็ญ เพ็ญ เดือนเพ็ญ")		'เต็ม'	71
pho:n ¹	'โชนสัตว์มีปีกขึ้นกลาง 'อากาศเพื่อให้บินไป'	บังเหิร เเทิน	'เหาะ บิน'	66
phlat ¹	'เปลือยน'	ผลัด	'เปลือยน แทน '	70
phla:n ¹	'ท่าลายด้าง'	ผลาญ	'ทำอันตรายทรัพย์'	71
set ¹	'เสร็จ'	เสร็จ สำเร็จ	'แล้ว จบ'	78
su:aj ¹	(ใช้ชยาธ "ข้าว"	สาว	'ไม่ละ'	75

เลขค.	ความหมาย	คชม.	ความหมาย	แหล่งที่มาหน้า
	ข้าวสวย = ข้าวที่หุง หนักไปทางแข็ง(ไม่นิ่ม)			
thɯ:n ^๕	'คืนเขิน'	สะเทิน	'ครึ่ง ๆ กลาง ๆ'	76
tha:ʔ ^๑	'พบปะ'	ปะทะ	'โตนกัน'	69
thuk ^๗	'บรรทุก'	บรรทุก	'ไว้'	65
คำ 2 พยางค์ ได้แก่				
baŋ ^๓ kɯ:t ^๔	'เจริญ'	บังเกิด	'ทำให้เกิด เกิด'	66
baŋ ^๓ khap ^๗	'บังคับ'	บังคับ	'การว่ากล่าวปกครอง ไว้อำนาจให้ทำ'	55
cham ^๓ nam ^๑	'จำนำ'	จำ จำนำ	'อยู่ แทน ประจำ'	56
kam ^๓ nan ^๑	'ผู้ปกครองตำบล'	กำนัน คดี คำนำ	'นางพนักงานผู้รับใช้'	51
kam ^๓ not ^๑	'หมายจำ'	กำหนด	'สิ่งที่จลไว้ การจล'	51
kham ^๕ nap ^๕	'กัมศีระเคาพ'	คำนับ	'กระทำความเคาพ'	55
laŋ ^๕ khwa:n ^๕	'(ผี)มารบกวน'	รังควาน	'ทำให้รำคาญ'	72
sam ^๑ khan ^๕	'มีคตค่ามาก'	สำคัญ	'รู้'	76
sam ^๑ nu:an ^๑	'เล่นดิน'	สำนวน	'โหวต ทานองพูด'	77
sup ^๑ sip ^๑	'พูดกระซิบ'	กระซิบ	'กระซิบ'	48
tham ^๑ nɔp ^๑	'คั่นกันน้ำ'	ท่านบ	'สิ่งกั้นน้ำ'	65

1.5 คำที่ยังสงสัยแหล่งที่มาแต่ได้พิสูจน์ว่ามาจากเขมรใน Karnchana

Nacaskul (1962)

กาญจนา(2501-2) ได้ให้คำไว้จำนวน 62 คำ ซึ่งคำเหล่านี้เป็นคำที่ยังไม่อาจหาเกณฑ์ใด ๆ มาตัดสินที่มาของคำได้ เพียงแต่สงสัยว่า น่าจะมาจากภาษาเขมร ต่อมา Karnchana Nacaskul(1962) ได้นำคำกลุ่มนี้มาศึกษาอีกครึ่งหนึ่ง และสามารถพิสูจน์โดยเกณฑ์ที่ได้ค้นพบใหม่(คูเกณฑ์ดังกล่าวนี้ในบทที่ 2) ว่าคำในกลุ่มดังกล่าวนี้จำนวน 28 คำ เป็น

คำที่มีมูลรากมาจากภาษาเขมร คำฮิมเขมรจำนวน 28 คำที่ค้นที่มาได้ใหม่นี้ เป็นคำฮิมที่พ้องกับคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้จำนวน 12 คำ ซึ่งจะยกมาเปรียบเทียบให้เห็นดังนี้

คชด.	ความหมาย	คชม.	ความหมาย	แหล่งที่มาหน้า
ʔa:t ⁴	'(เด็ก)มีท่าทางฉลาด'	ʔoŋʔ ʔa:t	'brave and dignified, grand'	209
ce:ʔ ⁴	'แป้งกระแจะ'	krà cèʔ	'sachet powder ordous paste'	203
chɿ: ⁵	'กระเชอ'	krà chɿ:	'a bamboo basket'	203
lat ⁷	'ระบัด'	rà bàt	'to shoot forth tender buds , leaves or sprout'	207
la:t ¹	'ปลาฉลาด'	sà là:t	'a kind of fish'	208
mɿ: ¹	'เท่าเทียมกัน'	sà mɿ:	'equal, level, on a pair with'	209
mu:ak ¹	'ฉมวก'	chà mùək	'a trident'	203
tha:ʔ ⁶	'กระทะ'	krà tháʔ	'a frying pan'	203
the:ʔ ⁶	'กะทิ'	krà thíʔ	'the juice strained from a coconut'	203
thɿ:j ⁶	'กะเทย'	kà thɿ:j	'a hermaphodite'	203
that ⁶	'บรรทัด'	ban that	'a ruler, a line'	205
tsu:an ³	'โซ่ ตรวน'	truəŋ	'fettters'	204

ลักษณะที่สังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนในคำฮิมกลุ่มนี้ก็คือเรื่องจำนวนพยางค์ ซึ่งจะเห็นว่า คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ในกลุ่มนี้ล้วนเป็นคำ ที่มีพยางค์เพียง 1 พยางค์ ในขณะที่คำฮิมเขมรในภาษาไทยมาตรฐานเป็นคำ 2 พยางค์(ยกเว้นคำสุดท้าย)

4.3.2 คำอิมเหมรจากการศึกษาของ กาญจนา นาคสกุล (2501-2) และ Uraisri Varasarin (1984)

Uraisri Varasarin (1984) ได้แบ่งคำอิมเหมรในภาษาไทยมาตรฐานออกเป็น 2 กลุ่มคือ 1. สัพท์ที่ใช้ในปัจจุบันและที่ใช้ในวรรณคดี (Les mots courants et littéraires) สาขาที่จัดคำที่มีใช้ในชีวิตประจำวันไว้เป็นพวกเดียวกับคำที่มีใช้ในวรรณคดีเนื่องจากคำเหล่านี้มักใช้สลับที่กันได้ อย่างไรก็ตามหากมีคำบางคำซึ่งใช้เฉพาะในวรรณคดีเพียงอย่างเดียว Uraisri ก็ได้แสดงเครื่องหมายขึ้นบอกไว้ชัดเจน 2. สัพท์ที่ใช้เป็นคำราชาศัพท์ (Les mots du vocabulaire du Rajāsab(ḍa)) ซึ่งคำในกลุ่มหลังนี้ มีพ้องกับคำอิมเหมรในภาษาไทยถิ่นใต้เพียง 3 คำ ได้แก่ "สนับเพลา" (ใช้เรียกกางเกงในภาษาพูดประจำวัน) "สนม" (ใช้เรียกนางสนมของกษัตริย์ในการละเล่นหนังตะลุง) และ "ทรง" (ในความหมาย 'ผู้เป็นร่างทรง')

Uraisri (1984) ได้รวบรวมคำอิมเหมรในภาษาไทยมาตรฐานได้ทั้งหมดประมาณ 1417 คำ ผู้วิจัยได้สำรวจทั้งหมดแล้วพบว่า มีพ้องกับคำอิมเหมรในภาษาไทยถิ่นใต้จำนวน 568 คำ ต่อมาผู้วิจัยได้นำคำที่มีตรงกันระหว่างภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นใต้ทั้ง 568 คำนี้ มารวมกับคำอิมเหมรในภาษาไทยมาตรฐานของของกาญจนา (2501-2) ที่ตรงกับคำอิมเหมรในภาษาไทยถิ่นใต้ จำนวน 108 คำ รวมเป็นคำอิมเหมรที่พ้องกันในระหว่างภาษาไทยถิ่นใต้ และภาษาไทยมาตรฐาน (จากงานของกาญจนา: 2501-2 และ Uraisri: 1984) จำนวน 573 คำ เนื่องจากคำอิมเหมรในงานทั้งสองนี้ส่วนใหญ่ตรงกัน ในลำดับต่อไปผู้วิจัยจะได้นำคำทั้ง 573 คำนี้ ซึ่งปรากฏอยู่ทั้งในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นใต้มาเปรียบเทียบความเหมือนความต่าง เพื่อดูว่าลักษณะการอิมคำเหมรของภาษาไทยทั้ง 2 ถิ่นนี้ ต่างหรือเหมือนกันอย่างไร ตามที่ได้ตั้งวัตถุประสงค์ในการศึกษาไว้

จากข้อมูลคำอิมเหมรที่สัมพันธ์กันระหว่างในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นใต้ จำนวน 573 คำนี้สามารถจำแนกโดยใช้เกณฑ์จำนวนพยางค์ ออกเป็น 3 กลุ่มคือ 1. คำที่มีพยางค์เดียวทั้งในภาษาไทยถิ่นใต้และภาษาไทยมาตรฐาน จำนวน 322 คำ 2. คำที่ในภาษา

ไทถิ่นใต้มีเสียงพยางค์เดี่ยวต่อภาษาไทมาตรฐานมี 2 พยางค์จำนวน 194 คำ 3. คำที่มี 2 พยางค์ทั้งในภาษาไทถิ่นใต้และภาษาไทมาตรฐาน จำนวน 57 คำ ต่อไปจะวิเคราะห์ให้เห็นความเหมือนความต่างดังนี้

2.1 คำที่มีพยางค์เดี่ยวทั้งในภาษาไทถิ่นใต้และภาษาไทมาตรฐาน

คำคู่สัมผัสจำนวน 322 คำในกลุ่มนี้ต่างเป็นคำ 1 พยางค์เหมือนกัน ในจำนวนทั้งหมดนี้มีคำคู่สัมผัสที่เหมือนกันทุกประการอยู่ จำนวน 166 คำ (ในที่นี้จะไม่กล่าวถึงความต่างของเสียงวรรณยุกต์ และเสียง r, l ซึ่งภาษาทั้ง 2 มีต่างกันอยู่อย่างเป็นระบบอยู่แล้ว) อย่างไรก็ตามแม้เสียงจะเหมือนกันแต่คำคู่สัมผัสบางคำ ก็มีความหมายต่างกัน (ดูการวิเคราะห์ความหมายของคำสัมผัสในภาษาไทถิ่นใต้ และภาษาไทมาตรฐานที่สอบพบ) ส่วนคำที่เหลือจำนวน 156 คำ ล้วนมีเสียงต่างกันไป การนำคำเหล่านี้มาวิเคราะห์ จะทำให้เห็นความต่างของลักษณะการสัมผัสของภาษาไทถิ่นใต้ และภาษาไทมาตรฐานได้ชัดเจน ในการนำเสนอการเปรียบเทียบต่อไปนี้ นอกจากผู้วิจัยจะให้ตัวอย่างคำสัมผัสในภาษาไทถิ่นใต้ (คต.) กับคำสัมผัสในภาษาไทมาตรฐาน (คตม.) และคำเขมรปัจจุบัน (คตป.) แล้ว ผู้วิจัยจะให้ตัวเขียนของคำเขมรโบราณ (คตบ.) ไว้ด้วยหากสามารถหาข้อมูลมาเสนอได้ (ผู้วิจัยได้กำหนดให้สัญลักษณ์แทนเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทมาตรฐานเป็นดังนี้ สามีญ = ไม่มีสัญลักษณ์แทนเอก = (`), โท = (^), ตรี = (´), จิตวา = (ˇ))

2.1.1 คำเขมรพยางค์เดี่ยวในภาษาไทถิ่นใต้ที่เหมือนกันกับคำ

เขมรในภาษาไทมาตรฐานนอกเว้นเสียงวรรณยุกต์ มีอยู่เพียง 7 คำ ดังนี้

ความหมาย	คต.	คตม.	คตป.	คตบ.	แหล่งที่มา
					Ur (1984) หน้า
'ชุ่ม'	chum ^๕	chum	cùm	---	310
'ตามหลัง'	do:ɟ ^๓	do:ɟ	da:oj	<toy>	316
'ขันน้ำ'	khan ^๑	kħan	---	<kħal>	343
'กรวด น.'	klu:at ^๔	krũa:t	kru:əh	<krvas>	346

ความหมาย	คชต.	คชม.	คชป.	คชบ.	แหล่งที่มา
'รอด'	lɔ:t ^๕	rɔ̃:t	rùəh	<ras>	329
'มม'	mum ^๕	mum	---	<amum>	386
'พัก'	phak ^๗	phák	péəʔ	<vak, bāk>	320

2.1.2 คำเขมรบางคำเดียวในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ต่างจากคำเขมรใน

ภาษาไทยมาตรฐาน

ในที่นี้จะแยกพิจารณาพยัญชนะต้น พยัญชนะท้าย และสระตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบความต่างขององค์ประกอบเหล่านี้ อาจเป็นประโยชน์สำหรับการสันนิษฐานวิวัฒนาการ หรือทิศทางการยืมคำเขมรของภาษาไทยถิ่นใต้

ความต่างที่พยัญชนะต้นมีอยู่ 8 ชุดสัมพันธ์ดังนี้

	คชต.	คชม.	คชป.	คชบ.
1	th-	d-	d-	t-
2	h-	r-	r-	r-
3	h-	ŋ-	ŋ-	ŋ-
4	l-	r-	r-	r-
5	ts-	khl-	kr-	--
6	ts-	s-	s-	cr-
7	ts-	tr-	tr-, cr-	--
8	ts-	kr-	cr-, sr-	--

ตัวอย่างคำมีดังนี้

ความหมาย	คชต.	คชม.	คชป.	คชบ.	แหล่งที่มา
1. 'ถึง, กระทั่ง'	thon ^๗	don	dɔl	<tal>	318
2. 'หรือ'	hm: ^๕	rɔ̃:	rù:	<ri>	328

ความหมาย	คชค.	คชม.	คชป.	คชข.	แหล่งที่มา
3. 'เงย'	hɯ:ɯ ⁵	ŋɯ:ɯ	ŋɯ:ɯ	---	325
'งา(พืช)'	ha: ⁵	ŋa:	lŋɔ:	<lŋo>	387
'งาน'	ha:n ⁵	ŋa:n	ŋi:ə	<nār>	235
'ชะงอก'	ho:k ⁵	ŋô:k	ŋo:k	---	325
'งอน(ว.)'	hɔ:n ⁵	ŋɔ:n	ŋɔ:	---	325
4. 'GRAM'	kla:m ⁵	kra:m	kra:m	---	345
'กรง'	kloŋ ³	kroŋ	krɔŋ	<karoŋ>	387
'ريب'	lip ⁵	ríp	rùp	---	329
'ข้างล่าง'	klo:m ⁵	kro:m	kraom	<krom>	345
'กรวด'	klu:at ⁴	krùa:t	kru:əh	<krvas>	346
5. 'ตัดเส้นด้วยกรรไกร'	tsip ³	khlip	krip	---	346
6. 'แทรก'	tse:k ⁵	sê:k	cre:k	---	349
'เข้า'	tsɔ:ɯ ⁴	sóɯ	crɔh	---	350
7. 'ตรา'	tsa: ³	tra:	tra:	<tara>	351
'ตราบน'	tsu:an ³	trua:n	cru:əl	---	350
'ตรง'	tsɔ:ŋ ³	troŋ	trɔŋ	---	352
'ตรอก'	tsɔ:k ⁴	trò:k	crɔ:k	---	350
8. 'วิน, กรวดน้ำ'	tsu:at ⁴	krùa:t	cru:əc	---	350
'แหลม ชัน'	tsu:at ⁴	krùa:t	sru:əc	---	363
'กรอก'	tsɔ:k ⁴	krò:k	crɔ:k	---	350

จากตัวอย่างข้างบนนี้ จะสังเกตเห็นว่าพยัญชนะต้นของคำฮิมในภาษาไทยถิ่นใต้ในตัวอย่างที่ 1. ได้เปลี่ยนแปลงจากเสียงกักก้องฐานปุ่มเหงือก d- (<t->) ไปเป็นเสียงกักไม่ก้องมีกลุ่มลม th- ที่ฐานเดียวกัน ในตัวอย่างที่ 2 เสียงลิ้นรวิ r- ได้เปลี่ยนเป็นเสียงเสียดคนทกรกที่เส้นเสียง h- ในตัวอย่างที่ 3. ภาษาไทยถิ่นใต้ใช้เสียงเสียดคนทกรกที่เส้นเสียง h- แทนเสียงนาสิก ŋ- ทั้งนี้เพราะในระบบเสียงของภาษาไทยถิ่นใต้(สงขลา)ไม่มีเสียง

๗- ในตำแหน่งพยัญชนะต้น ส่วนในระบบเสียงของภาษาไทยมาตรฐานมีพยัญชนะต้น ๗- อยู่จึงสามารถซึมเสียง ๗- ในตำแหน่งพยัญชนะต้นเข้ามาได้โดยไม่ต้องมีการเปลี่ยนแปลง ในตัวอย่างที่ 4. เนื่องจากระบบเสียงของภาษาสงขลาปัจจุบันไม่มีหน่วยเสียง r- ฉะนั้นเสียงในภาษาเขมรที่เป็น r- จะถูกแทนที่ด้วยเสียง l- ทั้งที่เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยวและพยัญชนะควบกล้ำ ส่วนภาษาไทยมาตรฐานสามารถรับเสียง r- เข้ามาได้ เพราะมีเสียงดังกล่าวอยู่ในระบบเสียง ในตัวอย่างที่ 5-8 ภาษาไทยถิ่นใต้ใช้พยัญชนะกักเสียงคนตรก ts- แทนเสียงพยัญชนะกล้ำในภาษาเขมรหลายรูป ในขณะที่ภาษาไทยมาตรฐานใช้เสียงที่ต่างออกไปมากแทนที่ และมีแนวโน้มจะรักษาเสียงที่ใกล้เคียงกับเสียงภาษาเขมรไว้มากกว่าภาษาถิ่นใต้ ซึ่งความสัมพันธ์ในตัวอย่างที่ 5-8 พอจะสรุปเปรียบเทียบให้เห็นชัดเจนได้ดังนี้

ไทยถิ่นใต้	ไทยมาตรฐาน	เขมรปัจจุบัน
ts-	khl-	kr-
	s-	cr-
	tr-	tr-, cr-
	kr-	sc-, cr-

สำหรับพยัญชนะท้ายของคำอื่นเขมรในภาษาถิ่นใต้กับคำเขมรในภาษาถิ่นมาตรฐานนั้น พบว่ามีความต่างน้อยมาก คือไม่พบว่ามีความต่างในเรื่องคุณสมบัติของเสียง แต่อาจต่างกันในเรื่องของการมีหรือไม่มีพยัญชนะท้ายดังนี้

ความหมาย	คขต.	คขน.	คขป.	คขบ.	แหล่งที่มา
พระจันทร์	khe:n ¹	khě:	khae	<khe>	Ur(1984) หน้า 343

จากตัวอย่างคำที่ 1 คำอื่นในภาษาถิ่นใต้มีเสียงพยัญชนะท้าย -n แต่คำอื่นในภาษาถิ่นมาตรฐานไม่มีพยัญชนะท้าย อย่างไรก็ตามในภาษาถิ่นมาตรฐานก็มีคำ khaej ที่มีความหมายว่า 'พระจันทร์' เช่นเดียวกับคำ khe: และ khaej นี้ น่าจะเป็นคำที่พัฒนามาจาก

คำเดียวกัน ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าเสียงพยัญชนะท้าย -n ในคำ khe:n ของคำฮีมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ น่าจะสัมพันธ์กับพยัญชนะท้าย -j ในคำ khaj ของคำเขมรในภาษาไทยมาตรฐาน เนื่องจากผู้วิจัยพบว่าเสียง n ในคำฮีมและเสียง j ในคำเขมร มักสัมพันธ์กัน นอกจากนั้นแล้วภาษาตระกูลมอญ-เขมร อื่น ๆ ก็แสดงให้เห็นว่า คำที่มีความหมายว่า 'พระจันทร์' ก็มีเสียง i หรือ j เป็นเสียงท้ายพยางค์เช่น ภาษา Brou =kasai, ภาษา Pacoh =kisai ภาษา Katu =kase, ภาษา Proto-east Katuic =^{*}kisay (Thomas:1976) ส่วนเสียงพยัญชนะท้าย -ʔ ในคำ khle:ʔ ในตัวอย่างที่ 2 นั้นยังค้นไม่พบที่มา อาจเกิดจากการเทียบเสียง (analogy) ก็เป็นไปได้ อย่างไรก็ตามในภาษาไทยถิ่นใต้มีรูปแปรอิสระของคำที่มีความหมายว่า 'แคร่' ซึ่งไม่มีพยัญชนะท้ายคือ khle:° อยู่ด้วย

สำหรับความต่างในเรื่องสระนั้นพบว่า เสียงสระของคำฮีมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ และภาษาไทยมาตรฐานส่วนใหญ่จะตรงกันซึ่งจะไม่นำมากล่าวถึงในที่นี้ สำหรับส่วนที่ต่างก็มีเพียงส่วนน้อย ซึ่งจะยกมาเปรียบเทียบให้เห็นความต่างอย่างชัดเจนดังนี้

ความต่าง	จำนวน	ความหมาย	คชด.	คชม.	คชป.	คชบ.	แหล่งที่มา
สระในคชด.							Ur (1984)
กับ คชม.							หน้า
e : i	1	'ดี'	te:ʔ ^๕	tíʔ	teh	---	314
e : e:	1	'พระจันทร์'	khe:n ^๑	khě:	khae	<khe>	343
e : e	4	'เค็ด'	dət ^๖	dét	dac	<tac>	317
		'เก็บ'	kəp ^๖	kèp	---	<kəp>	303
		'เลือด'	lət ^๗	lét	lec	---	334
		'เสิร์ฟ'	tset ^๑	sét	srac	<srac>	363
a : ɔ:	1	'กั'	ka:⁴	ká:	kɔ:	<ka>	302
u : o:	1	'รุม'	lum ^๕	ro:m	ro:m	---	329
u : u:a	1	'ปีศาจ'	chu:t ^๕	chú:at	cu:t	---	308
u:a : o:	2	'เปลือกไซก'	chu:ak ^๕	chó:k	co:k	---	309

ความต่าง	จำนวน	ความหมาย	คชด.	คชม.	คชป.	คชบ.	แหล่งที่มา
							Ur(1984)หน้า
o : a	1	'กระทิง'	thon ⁷	than	---	<dal>	315
o : u:	2	'เท่า, ขนาด'	pon ²	pu:n	pon	---	320
		'กลม'	mon ⁶	mu:n	mu:l	---	328
o: : u	2	'ตะกร้า'	khlo:ʔ ⁶	khruʔ	kruh	---	346
		'พ'	pho:ʔ ⁶	phuʔ	puh	---	320
o: : ə	1	'วันพื้ง'	phlo:k ⁶	phruk	prək	---	356
ɔ : a	1	'กลับ'	lɔp ¹	kləp	krɔlɔp	---	348
ɔ : o	24	'อบ'	ʔɔp ³	ʔòp	ʔɔp	---	342
		'อด'	ʔɔt ³	ʔòt	ʔɔt	---	342
		'บด'	bɔt ³	bòt	bɔt	<pas>	322
		'จบ'	cɔp ³	còp	cɔp	---	309
		'ชก'	ʝɔk ⁷	ʝók	ʝɔ:k	<jok>	327
		'คั่นกก'	kɔk ³	kòk	kɔk	<kak>	303
		'กด'	kɔt ³	kòt	kɔt	<kat>	303
		'กลด'	klɔt ³	klòt	---	<klas>	371
		'คบ, ฟืน'	khɔp ⁷	khóp	kɔp	---	303
		'ลบ'	lɔp ⁷	lóp	lùp	---	334
		'ปรก'	plɔk ³	pròk	prɔk	---	356
		'ปลด'	plɔt ³	plòt	prɔh	---	256
		'พบ'	phɔp ⁷	phóp	---	<vap>	336
		'หอด'	sɔk ¹	sòk	srɔk	---	363
		'หม'	sɔk ¹	sòk	srɔk	---	337
		'ชน, ต่อ'	sɔp ¹	sòp	---	<sap>	338
'สด'	sɔt ¹	sòt	srɔh	---	363		

ความต่าง	จำนวน	ความหมาย	คชด.	คชม.	คชป.	คชบ.	แหล่งที่มา
							Ur(1984)หน้า
		'ตบ'	tɔp ³	tòp	tɔp	---	314
ว : : ๐	1	'คาดหวัง, ตั้งตารอคอย อย่างใจจ่อจ่อ'	cɔ:ŋ ⁴	cɔŋ	cɔŋ	---	309

จากตัวอย่างที่ยกมาทั้งหมด 96 คำข้างบนนี้ พบว่าคำที่เสียงสระของคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ตรงกับเสียงสระของคำเขมรปัจจุบัน แต่ต่างจากเสียงสระของคำฮิมเขมรในภาษาไทยมาตรฐาน จำนวน 22 คำ ซึ่งอาจสันนิษฐานได้ว่า คำทั้ง 22 คำนี้ ฮิมมาจากภาษาเขมรโดยตรง โดยไม่ได้ฮิมผ่านภาษาไทยมาตรฐาน คำที่เสียงสระของคำฮิมเขมรในภาษาไทยมาตรฐานตรงกับคำเขมรปัจจุบัน แต่ต่างจากคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ มีจำนวน 12 คำ คำที่ต่างกันทั้ง 3 ภาษามีจำนวน 2 คำ และคำที่เสียงสระของคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ต่างจากคำฮิมเขมรในภาษาไทยมาตรฐาน แต่ยังไม่พบคำสัมพันธ์ในเขมรปัจจุบัน มีจำนวน 4 คำ

2.2 คำที่ในภาษาไทยถิ่นใต้มีเพียงพยางค์เดียวแต่ในภาษาไทยมาตรฐานมี 2

พยางค์ จำนวน 194 คำ

คำสัมพันธ์ในกลุ่มนี้อาจแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มย่อยตามลักษณะการฮิมที่แตกต่างกันของภาษาไทยถิ่นใต้และภาษาไทยมาตรฐาน กล่าวคือลักษณะการฮิมของภาษาไทยมาตรฐานเป็นการฮิมทุกส่วนโดยสมบูรณ์ในทั้งสองกลุ่ม (ยกเว้นเรื่องลักษณะน้ำเสียง) แต่ภาษาไทยถิ่นใต้ฮิมแต่เพียงบางส่วน คำสัมพันธ์ในกลุ่มนี้ ได้แก่ 1. คำสัมพันธ์ที่ลักษณะการฮิมในภาษาไทยถิ่นใต้สัมพันธ์กับเฉพาะพยางค์ที่ 2 ของคำฮิมเขมรในภาษาไทยมาตรฐาน 2. คำสัมพันธ์ที่ลักษณะการฮิมของภาษาไทยถิ่นใต้เป็นการกร่อนคำ คำสัมพันธ์ทั้งสองกลุ่มนี้มีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 คำสัทพจน์ที่ลักษณะการสัทในภาษาไทยถิ่นใต้สัทพจน์

กับเฉพาะพยางค์ที่ 2 ของคำสัทในภาษาไทยมาตรฐาน

คำสัทพจน์ในกลุ่มนี้มีลักษณะดังนี้ คือ คำสัทในภาษาไทยมาตรฐานมี 2 พยางค์โดยที่พยางค์ที่ 2 ไปพ้องกับคำสัทในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีอยู่เพียงพยางค์เดียวเท่านั้น สำหรับพยางค์ที่ 1. ของคำสัทในภาษาไทยมาตรฐานนั้นอาจเป็นดังนี้ ʔoŋ-, ʔoŋ-, baŋ-, baŋ-, ca-, caŋ-, caŋ-, cha-, ka-, kha-, kra-, kam-, la-, ra-, pha-, pra-, sa-, sam-, ta-, tha-, thaŋ- ซึ่งพยางค์เหล่านี้จะไม่ปรากฏในคำสัทในภาษาไทยถิ่นใต้เลย (คุณลักษณะเสียงสัทพจน์แบบที่ 9 (ลส.9) ในบทที่ 3 ข้อ 1.9) รายละเอียดมีดังนี้

2.2.1.1 คำสัทพจน์ที่พยางค์ที่ 1 ของภาษาไทยมาตรฐาน

เป็น ʔoN-, ʔv:N-

ความหมาย	คชด.	คชม.	คชป.	คชบ.	แหล่งที่มา
					Ur(1984)หน้า
'กล้าหาญ'	ʔa:t ^๕	ʔoŋʔa:t	---	---(Na:1962:209)	

2.2.1.2 คำสัทพจน์ที่พยางค์ที่ 1 ของภาษาไทยมาตรฐาน

เป็น baN-

ความหมาย	คชด.	คชม.	คชป.	คชบ.	แหล่งที่มา
					Ur(1984)หน้า
'กล้าหาญ'	ʔa:t ^๔	baŋʔa:t	bəŋʔa:c	---	322
'จ'	co:ʔ ^๔	bancuʔ	---	--(กน:2510-2:85)	
'หาญ'	bat ^๓	bambət	bəmbət	<paŋpat>	324
'บรรทัด'	that ^๗	bantʰat	bəntʰət	---	323
'บรรทุก'	thuk ^๗	bantʰuk	bəntʰuk	--(กน:2501-2:85)	

2.2.1.3 คำสันหนัตที่พยางค์ที่ 1 ของภาษาไทยมาตรฐาน

เป็น ca-, cam-, caŋ-, cɔ-, cha-

ความหมาย	คชด.	คชน.	คชป.	คชบ.	แหล่งที่มา Ur(1984)หน้า
'จุก'	ɲu:k ¹	càɲù:k	crɔɲoh	<ɲuh>	351
'ทางเสือเือง'	ku:t ⁴	caŋkù:t	cɔŋko:t	---	310
'กระทุ้งขึ้น'	tɕ:ʔ ⁴	caɲthɕ:t	cɔɲtɕ:t	---	311
'ไกล นาน'	ha:j ¹	chàŋǎ:j	chŋa:j	---	374
'สลักลาย'	lak ¹	chàlak	chlak	<chlak> <chlyak>	375
'ฉลาม'	la:m ¹	chàlǎ:m	chla:m	---	375
'ปลิง'	lu: ¹	chàlǎ:	chlɔw	<chlu>	375
'ทะเล'	lu:ʔ ⁶	chàlǎʔ	thlùh	---	378
'ทางเดินในป่า'	loŋ ⁵	charálo:ŋ	crɔlo:ŋ	---	351
'คลอง'	lo:ŋ ¹	chàlǎ:ŋ	chlɔ:ŋ	<chlɔŋ> <chlɔŋk>	375
'ฉมวก'	ɲu:ak ¹	chàɲù:ak	chamɔək	--- (Na:1962:203)	
'ชนะ'	na:ʔ ⁶	chánaʔ	chnéoh	---	374
'ชนะง'	na:ŋ ⁵	chána:ŋ	chnlɔŋ	---	374
'ฤดู'	na:m ¹	chànám	chnam	<chnám>	374
'ผ้าคลุม'	thiŋ ⁷	cháthiŋ	stɲŋ	<cdiŋ>	359
'ใส่ไปรง'	we:ŋ ²	cháwe:ŋ	chwé:ŋ	---	375
'ชานหละ'	mlɛ:ʔ ¹	chamlɛʔ	sɔmlaeh	---	340

2.2.1.4 คำสันหนัตที่พยางค์ที่ 1 ของภาษาไทยมาตรฐาน

เป็น ka-

ความหมาย	คยด.	คยม.	คยป.	คยข.	แหล่งที่มา Ur(1984)หน้า
'อวิธวะเพศชาย'	ดว:³	kàdɔ:	kdɔ:	---	368
'กะโหลก'	lo:k¹	kàlò:k	tralaok	---	354
'กะทิก'	the:ʔ ^a	kàthiʔ	khtih	---	367
'กะเทย'	thɜ:j ^b	kàthɜ:j	khtɜ:j	---	367
'กึ่ง, กึ่งแม่หัว'	(me:⁴)wat¹	kàpìʔ	kɔmpɯh	<kamvis>	388
'กำลึง'	mlaŋ¹	kamlaŋ	kɔmlaŋ	---	301
'มืด'	mi:t ^c	kambit	kɔmbɪt	<kalpit>	305

2.2.1.5 คำสันพันธ์ที่พยางค์แรกของภาษาไทยมาตรฐาน

เป็น kra-

ความหมาย	คยด.	คยม.	คยป.	คยข.	แหล่งที่มา Ur(1984)หน้า
'กระแอม'	ʔɛ:m³	kraʔɛ:m	krɔhaem	---	349
'กระออม'	ʔɔ:m³	kraʔɔ:m	kʔɔm	---	373
'หางกระเบน'	be:n³	kraʔbe:n	kbɯn	---	368
'ควาส'	bm:³	kraʔbm:	krɔbɯj	---	347
'ไม้กระบอง'	bo:ŋ³	kraʔbo:ŋ	dɔmbɔ:ŋ	<tampɔŋk> <tampɔŋk>	389
'นกกกระจาบ'	ca:p⁴	kraʔca:p	ca:p	---	389
'นกกกระเจด'	chi:t¹	kraʔchè:t	kɔŋcha:et	---	388
'กระเชอ'	chɜ:⁵	kraʔchɜ:	kɔŋchɜ:	<kafje>	387
'กระช่า'	cha:j ^m	kraʔcha:j	khci:əj	<khjaj>	366
'กระเดียด'	di:at⁴	kraʔdi:at	kɔndi:ət	---	388
'กระดาน'	da:n²	kraʔda:n	kda:	---	368
'กระดิง'	dɔŋ³	kraʔdɔŋ	kɔndɔŋ	---	388

ความหมาย	คยด.	คยม.	คยป.	คยบ.	แหล่งที่มา Ur(1984)หน้า
'กระด้าง'	dɔŋ ⁴	kràdɔŋ	kɔndaŋ	---	368
'ลาน, ที่ว่าง'	kla: ²	kràla:	krɔla:	<krala>	347
'ต้นตะเคียน'	khi:an ⁵	kràki:	kɔki:	<gargyar>	307
'ท่าตาเหล็กถนน'	lu:ak ¹	kràlɔ̀:ak	krɔle:k	---	347
'ตุ้ม(ดอกไม้)'	phuɔ ⁵	kràphũm	krɔpũm	---	347
'กระเพาะ'	phɔ: ⁵	kràphɔ̀?	pũ:ɔh	---	390
'กระทิง'	thiŋ ⁵	kràthiŋ	ktiŋ	---	367
'กระเทียม'	thi:am ⁵	kràthi:am	ktũm	---	367
'กะทะ'	tha: ⁹	kràthá?	khtɔ̀ɔh	---(Na:1962:203)	
'นกกกระทุง'	thu:ŋ ⁵	kràthunŋ	tunŋ	---	387
'กะหวัด'	wat ¹	kràwət	krɔwɔt	---	348
'กระโถน'	tho:n ¹	kràthɔ̀:n	kɔntha:o	<kathor> <kathor>	388
'กระชาก'	thɔk ⁷	kràchá:k	kɔtchɔk	---	388
'บ่วง'	win ¹ , wiŋ ¹	kràwin	krɔwɪl	<kravil>	348
'พัดวี'	wi: ⁵	kràwi:	krɔwi:	---	348
'ตระเวน'	we:n ¹	kràwe:n	krɔwe:n	---	348

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบคำสืมเขมรในภาษาไทยมาตรฐาน ที่มีพยางค์ที่ 1 เป็น kra- กับคำเขมรปัจจุบันซึ่งเป็นคำสืมพันธันต์แล้ว ก็น่าจะกล่าวได้ว่าภาษาไทยมาตรฐานได้พัฒนาหน่วยเติมหน้าศัพท์ (prefixes) ในภาษาเขมรมาเป็น kra- จากตัวอย่างที่ออกมาจะเห็นว่า พยางค์ต้นคำ kra- อาจพัฒนามาจาก หน่วยเติมหน้าศัพท์หลายรูปเช่น kɔ-, k-, kɔ-, dɔɔ-, kɔɔ-, kɔn-, kh-, อย่างไรก็ตามมีคำอยู่ 3 คำ ที่ในภาษาเขมรไม่ปรากฏว่ามีหน่วยเติมหน้าศัพท์ แต่ภาษาไทยมาตรฐานก็รับเข้ามาโดยให้มีพยางค์หน้าเป็น kra- เช่นเดียวกับคำอื่นในกลุ่มนี้ คำดังกล่าวนี้ได้แก่ ca:p, tun และ pũ:ɔh ซึ่งในเรื่องนี้ Uraisri ได้อธิบายว่าคำ

เรียกนก ในภาษาไทยจะใช้คำว่า "นก" nok นำหน้าชื่อวิสามันท์ของนกนั้น ๆ ดังนั้นเสียง k ที่เป็นพยัญชนะท้ายของคำ nok ได้เชื่อมเสียงไปยังชื่อวิสามันท์ของนกชนิดต่าง ๆ ทำให้มีเสียง ka หรือ kra นำหน้าชื่อนกนั้น ๆ ดังนั้นการที่ ca:p จากภาษาเขมร เป็น kraca:p และ tun จากภาษาเขมร เป็น kratun ก็อาจสืบเนื่องมาจากอิทธิพลของเสียง k ดังกล่าวนี (ดูเกณฑ์การตัดสินใจว่าเป็นคำยืมเขมรของ Uraisri (1984) ในงานวิจัยนี้ในบทที่ 2) อย่างไรก็ตามภาษาไทยถิ่นใต้ไม่มีลักษณะการเชื่อมเสียงพยัญชนะท้ายของพยางค์แรกไปยังพยางค์หลังที่ตามมาเช่นว่านี้ จึงยืมคำเขมรไปโดยตรง และเป็นคำพยางค์เดี่ยวเช่น pho:ʔ^๑ ตรงกับคำในภาษาฝ่ายใต้ยืมคือ pù:əh ส่วนคำเขมรในภาษาไทยมาตรฐาน krapoʔ นั้น ยังหาเหตุผลไม่ได้ว่า ภาษาไทยมาตรฐานได้พยางค์หน้า kra- มาอย่างไร เหตุผลหนึ่งก็อาจเป็นไปได้คืออาจมีการใช้แนวเทียบ (Analogy) เกิดขึ้น

โดยภาพรวมแล้วจะเห็นชัดว่า ภาษาไทยถิ่นใต้ยืมคำเขมรเข้ามาโดยรับเฉพาะรากศัพท์เข้ามา และได้ตัดหน้ายืมหน้าศัพท์ของคำเขมรตามตัวอย่างออกไปโดยสิ้นเชิง ซึ่งในประเด็นนี้ทำให้สามารถมองเห็นความแตกต่างของลักษณะการยืมคำเขมรในระหว่างภาษาไทยถิ่นใต้และภาษาไทยมาตรฐานได้อย่างชัดเจน กล่าวคือภาษาไทยถิ่นใต้มักไม่ใช้คำหลายพยางค์เหมือนอย่างภาษาไทยมาตรฐาน (ดูเปรมินทร์ คาระวี (2533)) ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้อาจเป็นลักษณะเฉพาะของผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ ที่แตกต่างอย่างเห็นได้ชัด จากการที่ใช้ภาษาของผู้พูดภาษาไทยมาตรฐาน

2.2.1.6 คำยืมต้นศัพท์พยางค์ที่ 1 ของภาษาไทยมาตรฐาน

เป็น kha-

ความหมาย	คชด.	คชม.	คชป.	คชบ.	แหล่งที่มา
					Ur (1984) หน้า
'นายพราน, เล็ง'	๓๓๗ ^๑	khà๓๓๗	khəan	-- (กน:2501-2:53)	
'เขม่า สีดำ'	๓๖๖ ^๑	khà๓๖๖	khəav	<khəau>	370
'สิ่งที่ใช้รองไว้ข้างล่าง'	๓๖๖:ก ^๑ , nun ^๑	khà๓๖๖:ก	khəol	---	370
'ส้มอง'	๓๖๖:๗ ^๑	khà๓๖๖:๗	khəoŋ	---	370
'คะเน'	ne: ^๑	khàne:	khne:	---	369

ความหมาย	คชด.	คชม.	คชป.	คชบ.	แหล่งที่มา Ur(1984)หน้า
'แขนง'	นระ:η ¹	khànṅ:η	khna:en	---	369
'ขนาด'	นา:t ¹	khànà:t	khna:t	---	369
'ขนม'	นุต ¹	khànố๓	น๓๓	<nam>	390
'ขนุน'	นุน ¹	khànũn	khno:	<khnur>	369
'แมลงป่อง'	thu:aj ^๕	khàt๖:j	khtu:øj	---	367

2.2.1.7 คำสืมนพันธ์ที่พยางค์ที่ 1 ของภาษาไทยมาตรฐาน

เป็น la-,ra-

ความหมาย	คชด.	คชม.	คชป.	คชบ.	แหล่งที่มา Ur(1984)หน้า
'ละเอียด'	ʔi:at ^๔	láʔi:at	lʔxt	---	385
'งาม'	ʔ๖:	láʔ๖:	lʔ๖:	--(กน:2501-2:73)	
'ฝุ่น, ละออง'	ʔ๖:η ^๓	láʔ๖:η	lumʔ๖:η	---	335
'ผสม, ละลาย'	la:j ^๕	lála:j	r๖li:øj	---	332
'ละเมอ'	๓ช: ^๕	lá๓ช:	๓๖๓๖:	---	326
'ละเมียด'	๓ช:t ^๕	lá๓ช:t	๓๖๓h	<lmes>	385
'เพื่องพอบ'	๓น:๓๓ ^๕	lá๓๓๓	๓๓๖:๓	---	385
'ระเบียง'	bi:an ^๓	rábi:an	r๖bi:en	---	331
'ระชะ'	ja:ʔ ^๕	rájáʔ	r๖j๕๐ʔ	---	332
'โอง, มุกห้อย'	jo:η ^๕	ráj๖:η	r๖jo:η	---	332
'ปีระกา'	ka: ^๓	ráka:	r๖ka:	---	331
'ระวัง'	waη ^๕	rávà:η	r๖wí:en	<raŋvan>	389
'ช่าง'	wa:η ¹	ráva:η	r๖wí:en	<lamvan>	332

2.2.1.8 คำสันพันธ์ที่พยางค์ที่ 1 ของภาษาไทยมาตรฐาน

เป็น sa-

ความหมาย	คชด.	คชม.	คชป.	คชบ.	แหล่งที่มา Ur(1984)หน้า
'ปีมะโรง'	lo:ŋ ^๕	má:ro:ŋ	ro:ŋ	<roŋ>	390
'ปีมะเมีย'	mí:a ^๕	má:mí:a	mwa:mí:	---	327
'ปีมะเส็ง'	siŋ ^๑	má:seŋ	msaŋ	---	384

2.2.1.9 คำสันพันธ์ที่พยางค์ที่ 1 ของภาษาไทยมาตรฐาน

เป็น pa-,pra-,pha-

ความหมาย	คชด.	คชม.	คชป.	คชบ.	แหล่งที่มา Ur(1984)หน้า
'ประสพ พบกัน'	tha:ʔ ^๕	páʔtháʔ	---	--(กน:2501-2:69)	
'ต่อสู'	caŋ ^๓	prà:caŋ	pa:caŋ	---	379
'ประจํา'	caŋ ^๓	prà:caŋ	pa:caŋ	---	357
'เชื่อมต่อกัน'	cwɔp ^๓	prà:còp	pa:cwɔp	---	379
'ประจํา'	cu:ap ^๔	prà:cù:ap	---	--(กน:2501-2:69)	
'เริ่มต้น'	dɔ:ɯ ^๓	prà:dɔ:ɯ	pa:dɔ:ɯ	---	380
'พุง'	juŋ ^๕	phá:juŋ	pa:juŋ	---	380
'ประคอง'	khun ^๕	prà:khò:ɯ	pa:khun	---	357
'ประกบ'	kɔp ^๓	prà:kòp	---	--(กน:2501-2:67)	
'ประเคน'	khe:n ^๕	prà:khe:n	pa:khe:n	---	357
'ประคอง'	khɔ:ŋ ^๕	prà:khɔ:ŋ	pa:kɔət pa:kɔŋ---		379
'ประคด'	(lat ^๗)khot ^๗	prà:khót	---	<paŋgat>	389
'ประสูร'	lu:n ^๑	prà:ju:n	pa:ju:n	---	358
'ประทับ'	thap ^๗	prà:thap	pa:cwɔp	---	380
'ประทับ'	thu ^๑	prà:thúʔ	pa:tuh	---	380

ความหมาย	คชด.	คชม.	คชป.	คชบ.	แหล่งที่มา
					Ur (1984) หน้า
'ยื่นขนออกไป'	wa: ^๕	pràwa:	prɔwa:	---	358
'ประจัน'	ca:n ^๓	pràca:n	pca:l	---	379
'เด็ด'	dət ^๓	phàdət	pɔac	---	380
'พะอง'	ʔw:ŋ ^๓	pháʔŋ	pʔa:ŋ	---	383
'พริกหน้า'	jak ^๗	phájak	préok	---	380
'พนม, ซอด'	nu ^๕	phánom	pnun	<vnam>	381
'ประปราย'	pla:j ^๓	phàpra:j	pɔpri:əj	---	321
'พสม'	so ^๑	phàsóm	psɔn	<psam>	383
				<phsam>	

2.2.1.10 คำสันพันธ์ที่พยางค์ที่ 1 ของภาษาไทยมาตรฐาน

เป็น sa-, sam-

ความหมาย	คชด.	คชม.	คชป.	คชบ.	แหล่งที่มา
					Ur (1984) หน้า
'สบง'	boŋ ^๓	sàboŋ	sboŋ	---	---
'เส็งขม'	hi:am ^๑	sàŋi:am	sŋi:əm	---	360
'สบ'	hɔp ^๑	sàŋɔp	sŋap	---	361
'สีกัด'	kat ^๓	sàkət	skat	---	359
'รกเด็ก'	kun ^๓	sàkun	sok ko:n	--(กน:2501-2:39)	
'สลึง(นาตราั้ง)'	lɔŋ ^๑	sàlɔŋ	---	<slin>	365
'ปลาฉลาด'	la:t ^๑	sàla:t	---	---	(Na:2962:208)
'สละ'	la:ʔ ^๑	sàlaʔ	srələh	---	365
'หมู่บ้าน'	lo:ʔ ^๑	sàrùk	srok	<srúk>	364
'สลบ'	lɔp ^๑	sàlɔp	slələp	---	365
'เสมียน'	mi:an ^๑	sàmi:an	---	<smir>	362
'ต้นเสม็ด'	mət ^๑	sàmət	smac	---	362

ความหมาย	คชด.	คชน.	คชป.	คชบ.	แหล่งที่มา Ur(1984)หน้า
'เสมอ'	๓ข:³	sàṃx̌:	---	---(Na:1962:209)	
'ขอขมา'	๓า:¹	sàṃa:	sma:(toḥ)	---	362
'หัวเสียด'	๓ิ:at¹	sàṃi:at	snxt	---	362
'สนับ'	๓เป¹	sàṃəp	snɔp	<tnap> <thnap>	362 362
'สนุก'	๓ุก¹	sàṃuk	sranuk	---	364
'ต้นสน'	๓อ:¹	sàṃo:	sna:o	---	---
'สะพาน'	๓ฟา:๓	sàpha:n	spɿ:ən	<svān>	360
'สาหร่าย'	๓า:จ¹	sà:rà:j	sara:j	---	338
'สะเทิน'	๓หะ:๓	sàthx̌:n	---	--(นุ:2501-2:76)	
'เสวียนหน่อ'	๓ิ:าน¹	sàwí:an	rɔŋwɛ:l	---	391
'สว่าง'	๓า:ง¹	sàvə:ŋ	sva:ŋ	---	366
'สำนัก'	๓ก:๓	sàṃnák	snɔnɔk	---	339
'สำรับ'	๓ลป¹	sàṃrəp	snɔrəp	---	340
'สำราญ'	๓ลา:๓¹	sàṃra:n	snɔra:l	---	339

2.2.1.11 คำสัมพันธที่พยางค์ที่ 1 ของภาษาไทยมาตรฐาน-

ฐานเป็น ta-,tha-,tra-

ความหมาย	คชด.	คชน.	คชป.	คชบ.	แหล่งที่มา Ur(1984)หน้า
'ตะบันหมาก'	๓น:๓	tàban	tbal	---	376
'ตะเกียง'	๓ิ:าง³	tàki:əŋ	cɔŋki:əŋ	---	388
'ตะกาศ'	๓า:จ³	tàka:j	kɔka:j	---	303
'ตะกริว'	๓หลิว๓	tàkhriv	kɔkhriv	---	307

ความหมาย	คยด.	คยม.	คยป.	คยบ.	แหล่งที่มา
					Ur(1984)หน้า
'ตะเกียบ'	ki:ap ⁴	tàki:ap	---	---	(กน:2501-2:62)
'กระดุกตะโพง'	kha:k ⁶	tàkhâ:k	trəkì:ak	---	353
'ตะไคร้'	khla:j ⁶	tàkhra:j	slɯk khəj	---	365
'เตล็ด'	lɯ:t ¹	tàlɯ:t	trɔlɯh	---	354
'ตลับ'	lap ¹	tàlap	---	<tanlap>	389
'โตนด'	no:t ¹	tànò:t	tana:ot	<tañnot>	389
'สะพาส'	pha:j ⁶	tàpha:j	sapì:əj	---	360
'ตะโพง'	pho:k ⁶	tàphô:k	trɔpo:k	---	353
'วัด'	wat ¹	tàwat	tvat	---	378
'ทะเล'	le: ⁶	thále:	tnle:	---	318
'แกลง'	le:ŋ ¹	thále:ŋ	tlaeŋ	---	378
'ทะเลสาบ'	la:j ⁶	thála:j	tlì:əj	---	377
		thamla:j			
'ทะเลสาบ(มาก)'	la:j ⁶	thála:j	tlì:əj	---	378
'ถนน'	nun ¹	thànɔn	tnɔl	<tnal>	377
'กระโศดโห่ง'	du:at ⁴	tràdu:at	trɔdu:əc	---	353
'ตระพัง'	phan ⁶	tràphan	trɔpə:əŋ	<travan>	353

2.2.1.12 คำศัพท์ที่ 1 ของภาษาไทยมาตรฐาน-

ฐานเป็นลักษณะอื่น ๆ

พจนานุกรมที่ 1 ของภาษาไทยมาตรฐานเป็นลักษณะอื่น ๆ นอกจากที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้นดังนี้

ความหมาย	คยด.	คยม.	คยป.	คยบ.	แหล่งที่มา
					Ur(1984)หน้า
'ห่าน'	ha:n ¹	kuŋa:n	kuŋa:n	---	369

ความหมาย	คชค.	คชม.	คชป.	คชบ.	แหล่งที่มา
					Ur(1984)หน้า
'เหล็กเหล็ก'	phlɿ:n ^๕	phlɿ:t-	pla:əh-	---	382
		phlɿ:n	plɿ:l		
'เรือไร'	laj ^๕	(ri:a)raj	rè:j	---	328
'เสียด้าย'	da:j ^๓ -	sí:a da:j	sda:j	---	360
	khə:ŋ ¹				
'ของ'	ɯw:n ^๕	ɯn'ɯjɔŋ	puhkwɔŋ	---	325

จะเห็นได้ว่าคำฮิมทั้ง 12 กลุ่มนี้ หากพิจารณาในแง่เปรียบเทียบลักษณะการฮิมคำ เชมรระหว่างภาษาไทยถิ่นใต้และภาษาไทยมาตรฐานจะพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ภาษาไทยมาตรฐานจะรับคำเขมรเข้ามาครบถ้วนทุกเสียง แต่ถ้าเสียงควบกล้ำเขมรบางเสียงไม่มีในระบบเสียงของภาษาไทยมาตรฐาน ก็จะมีการปรับเสียงโดยแยกเสียงควบกล้ำนั้นออกจากกัน แล้วแทรกเสียงสระ a เข้าระหว่างเสียงควบกล้ำทั้ง 2 นั้น ทำให้คำเขมรที่เคยเป็นคำ 1 พยางค์ กลายมาเป็นคำเขมรในภาษาไทยมาตรฐาน 2 พยางค์ พยางค์แรกนำพยัญชนะต้นควบกล้ำเสียงที่หนึ่งของเขมรมาเป็นพยัญชนะต้น และมีสระ a ที่แทรกเข้ามาใหม่นั้นเป็นสระประจำพยางค์ ส่วนพยางค์ที่ 2 ของคำฮิม จะนำพยัญชนะต้นควบกล้ำเสียงที่ 2 ของเขมรมาเป็นพยัญชนะต้น โดยมีสระและพยัญชนะท้ายของเขมรมาเป็นองค์ประกอบพยางค์ เช่น คำที่มีความหมายว่า 'หวีเสียด' คำเขมร sɿət ภาษาไทยกลางฮิมมาเป็น saní:at ซึ่งอาจเขียนเป็นโครงสร้างได้ดังนี้ (คชป.) $C_1C_2VC_3$ > (คชม.) $C_1a.C_2VC_3$ สำหรับเสียงพยัญชนะต้นในพยางค์แรกในคำฮิมเขมรในภาษาไทยมาตรฐาน อาจมีการเปลี่ยนแปลงไป เช่นอาจมีกลุ่มลมเป็นลักษณะที่เกิดเพิ่มขึ้นมา เช่น คำ 'ปี่ฉลุ' (คชป.) $clɿw$ > (คชม.) $cha lu:$ หรืออาจมีเสียง -r- แทรกเข้ามาให้กลายเป็นพยัญชนะควบ เช่น คำ 'ทางกระเบน' (คชป.) $kbɿŋ$ > (คชม.) $krabe:n$ เป็นต้น ส่วนคำเขมรที่มีพยัญชนะกล้ำตรงตามระบบเสียงในภาษาไทยมาตรฐาน ก็จะฮิมเข้ามาโดยตรงโดยไม่มีการปรับเสียงแต่อย่างใด เช่น คำ 'คุ่ม(ดอกไม้)' (คชป.) $krɔpɯm$ > (คชม.) $kraphum$ เป็นต้น

สำหรับลักษณะการฮิมคำ เขมรของภาษาไทยถิ่นใต้ นั้น กล่าวได้ว่าเมื่อคำเขมรที่มีเสียงควบกล้ำที่ไม่ปรากฏในระบบเสียงของภาษาไทยถิ่นใต้ เข้ามาจะมีกลไกการปรับเสียงที่ต่างออกไป เช่น ตัดเสียงควบกล้ำเสียงที่ 1 ออกไป (ดู ฅส.2 ข้อ 1.2 ในบทที่ 3) เช่น คำ 'กะทะ' (คชป.) khtəəh > (คชต.)tʰaːʔ^๑ เป็นต้น

2.2.2 คำสัมพันธ์ที่ลักษณะการฮิมของภาษาไทยถิ่นใต้เป็นการกร่อนคำ

คำสัมพันธ์ในกลุ่มนี้มีลักษณะดังนี้คือ ภาษาไทยมาตรฐานฮิมคำเขมรมาโดยสมบูรณ์ แต่เนื่องจากพยัญชนะต้นของภาษาเขมรซึ่งเป็นพยัญชนะควบกล้ำบางหน่วย อาจเป็นพยัญชนะควบกล้ำที่ไม่มีในระบบเสียงของภาษาไทยมาตรฐาน จึงสามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจนว่าภาษาไทยมาตรฐานได้ฮิมคำเหล่านั้น โดยแตกออกเป็น 2 พยางค์ พยางค์แรกของคำฮิมมีเสียงพยัญชนะต้นสัมพันธ์กับเสียงที่ 1 ของคำเขมรปัจจุบัน ส่วนพยางค์ที่ 2 มีพยัญชนะต้นสัมพันธ์กับเสียงที่ 2 ของคำเขมรปัจจุบัน นอกจากนี้ หากปรากฏว่าคำเขมรมี 2 พยางค์ ภาษาไทยมาตรฐานก็จะฮิมเข้ามาทั้ง 2 พยางค์ ลักษณะการฮิมแบบนี้จะเห็นว่าเป็นลักษณะการฮิมที่ต่างจากของภาษาไทยถิ่นใต้ กล่าวคือในส่วนที่เมื่อคำเขมรมีพยัญชนะกล้ำที่ไม่ปรากฏในระบบเสียงของภาษาไทยถิ่นใต้ ภาษาไทยถิ่นใต้จะตัดพยัญชนะกล้ำนั้นออกตัวหนึ่งได้แก่ พยัญชนะตัวที่ 2 และจะคงพยัญชนะกล้ำตัวที่ 1 ไว้เป็นพยัญชนะต้นของคำฮิมซึ่งเป็นคำพยางค์เดียว สำหรับในส่วนของคำเขมรมี 2 พยางค์ ซึ่งจากตัวอย่างข้างล่างนี้ ส่วนใหญ่มักเป็นคำที่มีโครงสร้างพยางค์ดังนี้ $C_1V_1N.C_2V_2(C_3)$ ภาษาไทยถิ่นใต้จะรับเข้ามาโดยจะปรับโครงสร้างพยางค์เป็น $C_1V_2(C_3)$ ในกรณีที่คำเขมรมีเสียงพยัญชนะควบกล้ำเป็น cr-,kt- ภาษาไทยถิ่นใต้จะปรับให้เป็น ts- ซึ่งจะเห็นได้ว่า ภาษาไทยถิ่นใต้มีลักษณะการฮิมที่หลากหลายนอกเหนือจากภาษาไทยมาตรฐาน (ดู ฅส.1,3,4,8, ในบทที่ 3 ข้อ 1.1, 1.3, 1.4, 1.8 ประกอบ) คำในกลุ่มนี้ ได้แก่

ความหมาย	คชต.	คชม.	คชป.	คชบ.	แหล่งที่มา
					Ur (1984) หน้า
'ต้องการ'	cəːŋ ^๕	camnəːŋ	cəmnəŋ	---	311
'ชะล้าง'	chaːʔ ^๑	chamrəʔ	cumrəəh	---	313

ความหมาย	คตค.	คตม.	คตป.	คตบ.	แหล่งที่มา Ur(1984)หน้า
'สูง ยกขึ้น คืบขึ้น'	dɔːŋ ⁴	dankɔːŋ	dankaːəŋ	---	318
'ทำให้เด็กตัวตรงตรง'	dɔŋ ⁵	damroŋ	dɔmrɔŋ	---	319
โดยเอาผ้าห่อรอบตัว เด็กให้แน่น'					
'นาน'	ɟɯː ⁵	jurajaːt	juː	---	327
'กำแหง'	kheːŋ ¹	khamhɛːŋ	kɔmhaːəŋ	---	306
'หอย'	khoːŋ ¹	khajɔːŋ	kjɔːŋ	---	370
'คลังให้กลม'	khlin ⁵	kanlɯŋ	kralɯŋ	---	347
'รอย, คลอง'	khloːŋ ⁵	khanloːŋ	kɔnloːŋ	---	307
'แพนง(เชิง)'	pheːŋ ⁵	pháŋːəŋ	pneːŋ	---	381
'ทำให้บิน'	phoːn ¹	banhɔːn	bɔŋhae(r)	--(กน:2501-2:24)	
'ผักปรก'	soːn ⁵	sɔːmon	srɔmoːn	---	324
'(นอน)ขี้เซา'	soɯ ⁵	cháraw	crɔɯ	---	350
'ตะแกรง'	tseːŋ ²	takreːŋ	kaŋcraːəŋ	---	388
'ใช้มือค้ำยันไว้ พลัด'	tsan ³	càraːn	cran	---	349
'ซีดเจ็น'	tsaːʔ ⁶	càràt	crah	---	350
'กรุด'	tsut ⁷	chamrút	tumrut	---	318
'กรวย'	tsuːəj ³	càŋwəːj	caŋkuːəj	---	310
'จรวด พล'	tsuːat ⁴	càrúːat	cruːəc	---	350
'กระถาง'	tsoːŋ ⁵	krathoŋ	kɔntoːŋ	---	388
'सानทรก'	seːk ¹	sáːrèːk	swaŋraːek	---	338

2.3 คำที่มี 2 พยางค์ทั้งในภาษาไทยถิ่นใต้และภาษาไทยมาตรฐาน มีอยู่

จำนวน 57 คำ คำในกลุ่มนี้มีเพียงจำนวนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับอีก 2 กลุ่มซึ่งได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

ความหมาย	คยด.	คยม.	คยป.	คยบ.	แหล่งที่มา
					Ur(1984)หน้า
'อำเภอ'	ʔam ³ phɯ: ⁵	ʔamphɯ:	ʔamphɯ:	<aŋve> <amve> <aŋvey>	342
'บันดา'	ban ³ da: ²	banda:	bɔnda:	---	323
'บังเกิด'	ban ³ krɯ:t ⁴	bankrɯ:t	bɔŋka:ət	---	322
'บังคับ'	ban ³ khap ⁷	bankháp	bɔŋkɔəp	<paŋgáp>	322
'จิ้งจก'	ti:n ³ cɔ:k ³	cíŋcòk	ci:ŋcək	---	310
'เจริญ'	cha: ⁴ lɯ:n ⁵	càrɯ:n	cra:ən	<cren>	350
'จันทน์'	can ³ than ⁵	canthan	cəntɔəl	---	310
'จำเริญ'	cam ³ lɯ:n ¹	camrɯ:n	cəmra:ən	<camren>	312
'จำนำ'	cam ³ nam ¹	camnam	cəmnam	---	313
'นั่งยอง'	co:ŋ ⁴ jo:ŋ ²	cɔŋŋɔŋ	craha:ət	---	351
'เชิงกราน'	chɯ:ŋ ⁵ kra:n ⁵	chɯ:ŋkra:n	cəŋkra:n	---	308
'โหนด'	cha: ² no:t ¹	chànò:t	cna:ət	---	374
'ฉลาด'	cha ² la:t ¹	chàlà:t	cla:h	---	375
'ต้นขุมเห็ด'	chum ⁵ hst ¹	chumhèt	đɔŋkrɯt	---	391
'ชื่อปลายชนิดหนึ่ง'	cho:ŋ ⁵ lo:ŋ ⁵	cho:ŋlo:ŋ	---	--(กน:2501-2:15)	
'เฉพาะ'	cha ² phɯ:ʔ ⁵	chàphɯʔ	cpùəh	---	373
'กำนัน'	kam ² nan ¹	kamnan	kəmnan	--(กน:2501-2:17)	
'กำหนด'	kam ² nat ¹	kamnòt	kəmnat	<kəmnat>	305
'กำนพง'	kam ² phe:ŋ ⁵	kamphe:ŋ	kəmpha:əŋ	<kəmveŋ>	388
'กระโปรง'	kam ⁴ plɔ:ŋ ²	krapro:ŋ	kəmpra:ət	---	388
'เชือกหวาย'	(kam ⁵)pho:n ⁵	phu:an	pù:ə	---	319
'โคงกาง'	ko:ŋ ³ ka:ŋ ²	ko:ŋka:ŋ	ka:ətka:ŋ	---	302
'ค่านับ'	kham ⁵ nap ⁷	khamnáp	kəmnap	--(กน:2501-2:55)	

ความหมาย	คชต.	คชม.	คชป.	คชบ.	แหล่งที่มา Ur (1984) หน้า
'ต้นตะลิงปลิง'	le:ŋ ^๕ te:ŋ ^๕	kalinplin	trɔlɔŋtɔŋ	---	354
'ระบัด'	la ^๗ bat ^๓	râbat	rɔba:ək	---	331
'รำคาญ'	lam ^๕ kha:n ^๕	ramkha:n	rumkha:n	---	331
'รังแค'	lan ^๕ khe: ^๕	ran̄khe:	ʔɔŋka:e	---	391
'รังควาญ'	lan ^๕ khwa:n ^๕	ran̄khwa:n	---	--(นุ:2501-2:72)	
'โรคผิวหนัง'	lat ^๗ du:an̄ ^๓	rít̄s̄i:du:an̄	rahdo:ŋ	---	329
'แพงพวย'	phe:ŋ ^๕ phu:aj ^๕	phan̄phu:aj	kɔmp̄i:ŋpu:aj-		386
'พังพาบ'	phan̄ ^๕ pha:p ^๕	phan̄phâ:p	srɔp̄i:əp	---	364
'ผอบ'	pha ^๕ ʔɔp ^๓	prâʔəp	prɔʔɔp	---	359
'พลับพลึง'	phlap ^๕ - pln̄ŋ ^๕	phlâp̄ phl̄n̄ŋ	kɔmpl̄n̄ŋ	---	390
'พั้ง'	pha: ^๑ nan̄ ^๑	phân̄n̄ŋ	---	<pn̄n̄ŋ>	381
'ไม้ไผ่สีสุก'	si: ^๑ suk ^๑	s̄i:suk̄	rah̄s̄ɔjsrok---		386
'สำนัก'	sam ^๑ khan ^๕	s̄am̄khan	sɔmkhan	--(นุ:2501-2:76)	
'สำหรับ'	sam ^๑ mlap ^๑	s̄am̄râp̄	sɔmr̄ap̄	<samr̄ap̄>	340
'สำนวน'	sam ^๑ nu:an̄ ^๑	s̄am̄nu:an̄	---	--(นุ:2501-2:77)	
'ผสมปนเป'	sam ^๑ sam ^๕	çaralan	cralɔm	---	351
'ต้นสะแก'	san̄ ^๑ khe: ^๓	s̄ake:	sɔŋka:e	<san̄ke>	338
'สนม'	sa ^๑ nom ^๑	s̄an̄om̄	snom	--(นุ:2501-2:39)	
'กระซิบ'	sup ^๗ sip ^๗	krâs̄ip̄- krâs̄â:p̄	ks̄ɔpk̄sa:p	---	372
'ตุ๊กแก'	tak ^๓ ke: ^๓	túk̄ke:	tɔkae	<tan̄ker>	315
'ตำบล'	tan ^๓ bon ^๓	tambon	ɔambɔl	<tampal>	318

ความหมาย	คต.	คชน.	คชป.	คชบ.	แหล่งที่มา
					Ur(1984) หน้า
'ตำรวจ'	ta ^m ru:at ¹	ta ^m ru:at	ta ^m ru:ət	<ta ^m ruac>	315
'ปลาตะเพียน'	ta: ⁴ pi:an ⁵	tà ⁴ phi:an	cpm	---	373
'นกคุเหว่า'	tu: ⁴ wəw ¹	kawəw	ta:waw	---	390
'โตงเตง'	to:η ³ te:η ³	to:ηte:η	ta:en ³ ta:en ³	---	314
'นกอุง'	to ^w wo: ^o	ku ^o :k	ku ^o :ok	---	369
'ตะเบียน'	tha: ⁷ bi:an ³	thá ⁷ bi:an	---	<tpir> <thpir>	376
'กำนบ'	tham ⁵ nɔp ⁷	tham ^o p	tum ^o p	<dam ^o p>	316

คำสืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้และคำสืมเขมรในภาษาไทยมาตรฐานที่ออกมาข้างบนนี้ มีเสียงเหมือนหรือคล้ายคลึงกันมาก และล้วนเป็นคำ 2 พยางค์ ซึ่งในส่วนของคำสืมในภาษาไทยถิ่นใต้แล้วจะเห็นว่าต่างจากกลุ่มอื่น ๆ ที่ส่วนใหญ่เป็นคำพยางค์เดียว อาจเป็นไปได้ว่าภาษาไทยถิ่นใต้สืมคำเหล่านี้ส่วนใหญ่ผ่านมาจากภาษาไทยกลางเมื่อไม่นานมานี้ ดังจะเห็นว่าคำกลุ่มนี้ส่วนหนึ่งเป็นคำที่เกี่ยวกับการปกครองเช่น 'คำบด อำเภอ ตำรวจ กำนัน ตะเบียน โจนศ สำคัญ จำนำ สำนวน กำหนด สนม คำนับ บังคับ เจเพาะ' เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในบางคำจะเห็นว่าคำสืมในภาษาไทยถิ่นใต้มีส่วนเหมือนหรือคล้ายคลึงกับคำเขมรมากกว่า คำสืมเขมรในภาษาไทยมาตรฐาน เช่น คำ 'คันสะแก ตุกนก' เสียงสระในคำ 'จิ้งจก นิ่งสอง ๆ กำหนด' และ 'นอบ' ในคำสืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ก็คล้ายกับคำเขมรปัจจุบันมากกว่าคำสืมเขมรในภาษาไทยมาตรฐาน สำหรับคำ 'กำนบ' นั้นมีเสียงที่คล้ายคลึงกับภาษาเขมรโบราณมาก คำที่กล่าวถึงในตอนท้ายนี้อาจสืมมาจากภาษาเขมรโดยตรง

ความหมายของคำสืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้กับคำสืมเขมรในภาษาไทยมาตรฐาน

ในส่วนนี้จะกล่าวถึงการเปรียบเทียบความหมายของคำสืมสัมพันธ์ในภาษาไทยถิ่นใต้และภาษาไทยมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่าคำสืมสัมพันธ์จำนวน 573 คำในทั้ง 2

ภาษาถิ่นนั้นส่วนใหญ่มีความหมายตรงกัน มีเพียง 47 คำที่มีความหมายไม่ตรงกัน

ความแตกต่างของคำยืมสัมพันธ์ในภาษาไทยถิ่นใต้และภาษาไทยมาตรฐาน จำแนกออกเป็น 6 กลุ่ม คือ 1. คำยืมในภาษาไทยถิ่นใต้มีความหมายกว้างกว่าคำยืมในภาษาไทยมาตรฐาน 2. คำยืมในภาษาไทยถิ่นใต้มีความหมายแคบกว่าคำยืมในภาษาไทยมาตรฐาน 3. คำยืมในภาษาไทยถิ่นใต้มีความหมายต่างจากคำยืมในภาษาไทยมาตรฐาน 4. คำยืมในภาษาไทยถิ่นใต้มีความหมายเชื่อมโยงใกล้เคียงกับคำยืมในภาษาไทยมาตรฐาน 5. คำยืมในภาษาไทยถิ่นใต้มีความหมายตรงกันข้ามกับคำยืมในภาษาไทยมาตรฐาน 6. คำยืมในภาษาไทยถิ่นใต้มีความหมายต่างกับคำยืมในภาษาไทยมาตรฐานในลักษณะความหมายของกริยากริต ดังนี้

1. คำยืมในภาษาไทยถิ่นใต้มีความหมายกว้างกว่าคำยืมในภาษาไทยมาตรฐาน

ได้แก่

<u>ภาษาไทยถิ่นใต้</u>		<u>ภาษาไทยมาตรฐาน</u>	
คำยืม	ความหมาย	คำยืม	ความหมาย
cam ^๓ nam ^๓	'ทำสัญญาส่งมอบสิ่งหาภิรมทริพย์และ และอสิ่งหาภิรมทริพย์ ใหนัก้เจ้าหนี เพื่อเป็นประกันการชำระหนี'	camnam	'ทำสัญญาส่งมอบสิ่งหาภิรมทริพย์ใ หนัก้เจ้าหนี เพื่อเป็นประกันการ ชำระหนี'
le:ŋ ^๓	'พูด'	thale:ŋ	'บอกเล่า หรือแจ้งให้ทราบอย่าง เป็นทางการ'

2. คำยืมในภาษาไทยถิ่นใต้มีความหมายแคบกว่าคำยืมในภาษาไทยมาตรฐาน

ได้แก่

<u>ภาษาไทยถิ่นใต้</u>		<u>ภาษาไทยมาตรฐาน</u>	
คำยืม	ความหมาย	คำยืม	ความหมาย
cam ^๓ le:ŋ ^๓	ใช้ใน "จำเว็ญอาชุ" = นิมนต์ พระมาสาวด เพื่อต่ออาชुकันแก่	camre:ŋ	'เค็บโตงออกงามมากขึ้น สมบูรณ์'
dɔ:ŋ ^๓	'กระแทกชั้นด้วยสิริชะ'	damke:ŋ	'ก. ชั้น, ว. รุ่งเรือง สูง สูงศักดิ์'

<u>ภาษาไทยถิ่นใต้</u>		<u>ภาษาไทยมาตรฐาน</u>	
คำอื่น	ความหมาย	คำอื่น	ความหมาย
daŋ ^๕	'ห่อตัวเล็กทารกด้วยผ้าอ่อนตั้งแต่ ใหญ่ จดปลายเท้า'	damron	'ถ. ทรงไว้ ชูไว้ ทำให้คงอยู่ ว. ตรงเที่ยงแหล่งมาจากคำรง'
khɔːŋ ^๑	'หอยโข่ง'	khayvɛːŋ ^๑	'หอยทุกชนิด'
laŋ ^๕ -	'(ผี) รบกวน'	raŋ-	'รบกวน ทำให้รำคาญ'
khwaːŋ ^๕		khwaːŋ	

3. คำอื่นในภาษาไทยถิ่นใต้มีความหมายต่างกับคำอื่นในภาษาไทยมาตรฐาน

ได้แก่

<u>ภาษาไทยถิ่นใต้</u>		<u>ภาษาไทยมาตรฐาน</u>	
คำอื่น	ความหมาย	คำอื่น	ความหมาย
sam ^๑ khən ^๕	'ฉลาดเกินวัย'	sámhhan	'เป็นพิเศษกว่าธรรมดา มีคุณ คำนี้ชื่อเสียง ควรกำหนดจดจำ'

4. คำอื่นในภาษาไทยถิ่นใต้มีความหมายเชื่อมโยงใกล้เคียงกับคำอื่นในภาษาไทย

มาตรฐาน ได้แก่

<u>ภาษาไทยถิ่นใต้</u>		<u>ภาษาไทยมาตรฐาน</u>	
คำอื่น	ความหมาย	คำอื่น	ความหมาย
bmːaŋ ^๑	'กระโหลก เช่น เป็องหัว=กระ โหลก ศีรษะ'	tʰabvɛːaŋ	'หน้าราชการที่มีฐานะสูงกว่า กรมแต่ไม่ถึงกระทรวง'
baŋ ^๑ khɛːt ^๑	'เจริญรุ่งเรือง ใน "ทำกินไม่ บึงเกิด"'	baŋkʰɛːt	'บึงเกิดอุบัติเหตุ บึงเกิดลมพายุ ทำให้เกิด เช่นนมบึงเกิดเกล้า'
bat ^๑	'(ผี) ออกจากร่างทรง'	baɓbat	'ทำให้ทุเลา ทำให้เสื่อมคลาย'
jaːʔ ^๑	'อยู่ห่างกัน'	raǰáʔ	'ช่วงเวลา ช่วงสิ้นสว'
kaɓ ^๑ noːt ^๑	'อันที่จริง'	kaɓnoːt	'ถ. หมายไว้ ตราไว้ ข. การหมายไว้ การตราไว้'

<u>ภาษาไทยถิ่นใต้</u>		<u>ภาษาไทยมาตรฐาน</u>	
คำอื่น	ความหมาย	คำอื่น	ความหมาย
๓๓๗ ^๑	'เลี้ยงเป่า'	khà๓๓๗ 'พรวนดิน'	
๓๓๘ ^๕	'เพิ่ม ผสมเข้าไป' เช่น สานหัตถ์ หนึ่ง เนาทัวมันลงไปบ้าง = มี ข้าวสารอยู่นิดเดี๋ยวก่อนหุงต้มให้ เพิ่มมันเข้าไป	๓๓๘ 'อยู่'	
sam ^๑ nu:an ^๑	'คมีปาก'	sà๓nu:an 'ถ้อยคำที่เรียบเรียงโวหารคดี'	
thɛ:๓ ^๕	'ต้นเขิน'	sà๓thɛ:๓ 'ครึ่ง ๆ กลาง ๆ ก้ำกึ่ง'	
tha:๗ ^๑	'พบปะ, อากาที่สนั้ชกระโจนเข้า กัค'	pà๗tá๗ 'โตนกัน กระทบกัน ประจันกัน ด้านไว้'	

5. คำอื่นในภาษาไทยถิ่นใต้มีความหมายตรงกันข้ามกับคำอื่นในภาษาไทย

มาตรฐาน ได้แก่

<u>ภาษาไทยถิ่นใต้</u>		<u>ภาษาไทยมาตรฐาน</u>	
คำอื่น	ความหมาย	คำอื่น	ความหมาย
ca ^๑ lɛ:๓ ^๕	'เชื่อมลง' ใช้ในสำนวน "ขอให้ เจริญ ๆ" = ขอให้เชื่อมลง ๆ มักใช้สาปแช่งลูกอกคั้ญ	ca:๑re:๓ 'เติบโต	งอกงาม ทำให้ งอกงาม'
๓๓๗ ^๕	'คิง ออย่างคิงเขือก คิงคนคกน้ำ ขึ้นมา'	pha:๓๓๗ 'ประคองให้ทรงตัวอยู่	ประคอง ให้อยู่ในลักษณะปกติ ระวังไม่ ให้ล้ม ไม่ให้ชานเซ'

6. คำอื่นในภาษาไทยถิ่นใต้เป็นคำกริยาที่มีความหมายต่างกับคำอื่นในภาษาไทย

มาตรฐาน ในลักษณะความหมายของกริยากริยาค

<u>ภาษาไทยถิ่นใต้</u>		<u>ภาษาไทยมาตรฐาน</u>	
คำอื่น	ความหมาย	คำอื่น	ความหมาย
la:๗ ^๕	'รือ ออย่างรือบ้าน'	thá:๑la:๗ 'อากาศที่สิ่ง ซึ่งเป็นกลุ่มก้อนแตก	

ภาษาไทยถิ่นใต้ภาษาไทยมาตรฐาน

คำสืม

ความหมาย

คำสืม

ความหมาย

หัก หรือ พัง กระจัด กระจาย เช่น

กองทราย ทะลาลาย'

จากการศึกษาเปรียบเทียบคำสืม เขมรในภาษาไทยถิ่นใต้กับคำสืม เขมรในภาษาไทยมาตรฐานจำนวน 573 คำ สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ดังนี้

มีคำสืมเขมรที่ปรากฏเฉพาะในภาษาไทยถิ่นใต้ และไม่ปรากฏในภาษาไทยมาตรฐานอยู่จำนวน 394 คำ สำหรับลักษณะการสืมของคำเหล่านั้นนั้น หากคำสืมต้นกำเนิดในภาษาเขมรมี 2 พยางค์ ส่วนใหญ่คำสืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้จะมีเพียงพยางค์เดียว ซึ่งอาจเกิดจากการรับมาโดยวิธีกร่อนเสียงหรือรับมาเพียงพยางค์ที่ลงเสียงหนักหรือพยางค์หลัก แต่ภาษาไทยมาตรฐานจะรับคำเขมรส่วนใหญ่เข้ามาโดยไม่มีกร่อนเสียง

เมื่อปรากฏว่าคำเขมรมีเสียงควบกล้ำที่ไม่มีในระบบภาษาไทยมาตรฐานพบว่าภาษาไทยมาตรฐานจะแทรกเสียง *a* เข้าระหว่างเสียงควบกล้ำนั้น ทำให้เกิดเป็นคำสืมที่มีพยางค์เพิ่มขึ้นอีก 1 พยางค์ สำหรับในภาษาไทยถิ่นใต้นั้นจะมีวิธีการสืมที่หลากหลายกว่า เช่นมีการตัดพยัญชนะควบกล้ำนั้นออกเสียเสียงหนึ่ง หรือมีการนำหน่วยเสียงใหม่เข้ามาใช้แทนเสียงที่ผิดแปลกไปจากระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นใต้นั้น (ดูลักษณะการสืมคำเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ ข้อ 1.1 - 1.10 ในบทที่ 3)

คำสืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ไม่ปรากฏในภาษาไทยมาตรฐานบางคำ พบว่าไม่มีปรากฏอยู่ในภาษาเขมรปัจจุบัน หรือบางคำมีลักษณะที่แสดงให้เห็นว่าคล้ายคลึงกับภาษาเขมรโบราณ จึงสันนิษฐานว่าน่าจะสืบทอดมาจากภาษาเขมรโบราณเช่นคำ *lan^๕ cha^๕* 'ต้นดินไชอ' (*lan^๕*) *mi: a^๑* 'นมคำเรือ', *mi: an^๑* 'บีดเขื่อนเล่นทำให้กระดาชเสื่อ', *sa^๗ ja: ๕* 'ปู่', *sa: ๕* 'วัว', *na^๓* 'ไม่กล้าสู้หน้าเพราะความผิดของคนมีอยู่', *sa: ๕* *wi: ๑* 'ต้นมะเฟือง', *thi: ๕* *lo: ๕* 'เผื่อว่า..', *tha: ๕* *ha: ๑* 'สาวปาม', *tsi: ๕* 'ต้นส้มตรีด' เป็นต้น

เมื่อได้เปรียบเทียบคำสัทนิยมในภาษาไทยถิ่นใต้กับคำสัทนิยมในภาษาไทยมาตรฐาน พบว่าคำสัทนิยมบางคำที่มีใช้ในวรรณคดีหรือเป็นคำราชาศัพท์ในภาษาไทยมาตรฐานนั้น มีใช้เป็นคำสามัญในภาษาไทยถิ่นใต้ นอกจากนั้นยังพบว่าคำสัทนิยมในภาษาไทยมาตรฐานบางคำ มีวิธีใช้โดยนำมาซ้อนกับคำไทย แต่คำสัทนิยมในกลุ่มเดียวกันนั้นไม่ได้นำมาใช้โดยวิธีการซ้อนกับคำไทยในภาษาไทยถิ่นใต้

ในบรรดา คำสัทนิยมที่ปรากฏทั้งในภาษาไทยถิ่นใต้และภาษาไทยมาตรฐานจำนวน 573 คำ (ใช้ข้อมูลคำสัทนิยมในภาษาไทยมาตรฐานของกาญจนา นาคสกุล(2501-2) และของUraisi Varasarin(1984))สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ 1. คำที่มีพยางค์เดียวทั้งในภาษาไทยถิ่นใต้และภาษาไทยมาตรฐาน จำนวน 322 คำ 2. คำที่ในภาษาไทยถิ่นใต้มีเพียงพยางค์เดียวแต่ภาษาไทยมาตรฐานมี 2 พยางค์จำนวน 194 คำ 3. คำที่มี 2 พยางค์ทั้งในภาษาไทยถิ่นใต้และภาษาไทยมาตรฐาน จำนวน 57 คำ

คำสัทนิยมในกลุ่มที่ 1 อาจเหมือนกันทุกประการทั้งในภาษาไทยถิ่นใต้และในภาษาไทยมาตรฐาน หรืออาจต่างกันในเรื่องเสียงบางเสียงของคำ เช่นพยัญชนะต้นต่างกันดังนี้

คชต.	คชม.	จำนวนข้อมูล
h-	r-	1
h-	ŋ-	5
l-	r-	5
th-	d-	1
ts-	khl-	1
ts-	s-	2
ts-	tr-	4
ts-	kr-	3

สระต่างกันในเรื่องระดับของสระ ดังนี้

คชด	:	คชม	จำนวนข้อมูล
e:	:	i, i:	2
e:	:	ε:	1
ε	:	e	4
u	:	o:	1
o	:	u:	2
ɔ	:	o	21
ɔ	:	o:	2
ɔ:	:	o	1

สระต่างกันในเรื่องหน้า-หลังร่วมกับเรื่องระดับ ซึ่งมีข้อมูลสนับสนุนน้อยมากคือมี

เพียงคู่สัมพันธ์ละ 1 คำ เช่น

คชด.	:	คชม.	จำนวนข้อมูล
ɛ:	:	ɔ:	1
o:	:	u	1
ɔ:	:	ɛ	1

นอกจากนั้นเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสระเดี่ยวกับสระประสม เช่น

คชด.	:	คชม.	จำนวนข้อมูล
u	:	u:ɛ	1
u:ɛ	:	o:	1

ในเรื่องเสียงสระนั้น พบว่าเสียงสระในคำฮืมในภาษาไทยถิ่นใต้ กับสระในคำฮืมในภาษาไทยมาตรฐานต่างกัน โดยพบว่าคำฮืมในภาษาไทยถิ่นใต้มีเสียงสระคล้ายหรือเหมือนคำเขมรมากกว่าคำฮืมเขมรในภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งสันนิษฐานได้ว่าคำกลุ่มนี้น่าจะถูกฮืมมาจากเขมรโดยตรง ไม่ได้ฮืมผ่านภาษาไทยมาตรฐาน (ดูการวิเคราะห์เสียงสระในข้อ 2.1.2)

สำหรับพยัญชนะที่อาจไม่พบว่ามี ความต่างในเรื่องคุณสมบัติของเสียงแต่อาจต่างกันในเรื่องของการมีหรือไม่มีพยัญชนะที่อาจเช่น (คตค.) khle:ʔ 'นคร' - (คทม.) khre: 'นคร' หรือ (คตค.) khe:n¹ 'พระจันทร์' - (คทม.) khae 'พระจันทร์' เป็นต้น

คำในกลุ่มที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ 1. คำสัมพันธ์ที่ลักษณะการฮีมในภาษาไทยถิ่นใต้สัมพันธ์โดยตรงกับเฉพาะพยางค์ที่ 2 ซึ่งพบว่าพยางค์ที่ 1 อาจเป็น ʔoŋ-, ʔoŋ-, baŋ-, baŋ-, ca-, caŋ-, caŋ-, cha-, ka-, kha-, kra-, kam-, la-, ra-, pha-, pra-, sa-, sam-, ta-, tha-, และ m- 2. คำสัมพันธ์ที่ลักษณะการฮีมของภาษาไทยถิ่นใต้เป็นการกร่อนคำ ซึ่งมีกระบวนการฮีมตามลักษณะโครงสร้างคำดังนี้

คำเขมร	คตค.
$C_1V_1N.C_2V_2(C_3)$	$C_1V_2(C_3)$

คำในกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มคำที่ทั้งคำฮีมในภาษาไทยถิ่นใต้ และคำฮีมในภาษาไทยมาตรฐานต่างมี 2 พยางค์ ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าคำฮีมเหล่านี้ในภาษาไทยถิ่นใต้ น่าจะเข้ามาในระยะหลัง อาจได้รับอิทธิพลเขมรผ่านเข้ามาทางภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งเป็นคำศัพท์เกี่ยวกับการศึกษา การเมืองและการปกครอง

ในส่วนของความหมายนั้น พบว่าคำฮีมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ และ คำฮีมเขมรในภาษาไทยมาตรฐาน มีลักษณะต่างกันทางความหมายซึ่งแบ่งออกเป็น 6 กลุ่มดังนี้ คือ 1. คำฮีมในภาษาไทยถิ่นใต้มีความหมายกว้างกว่าคำฮีมในภาษาไทยมาตรฐาน 2. คำฮีมในภาษาไทยถิ่นใต้มีความหมายแคบกว่าคำฮีมในภาษาไทยมาตรฐาน 3. คำฮีมในภาษาไทยถิ่นใต้มีความหมายต่างจากคำฮีมในภาษาไทยมาตรฐาน 4. คำฮีมในภาษาไทยถิ่นใต้มีความหมายเชื่อมโยงใกล้เคียงกับคำฮีมในภาษาไทยมาตรฐาน 5. คำฮีมในภาษาไทยถิ่นใต้มีความหมายตรงกันข้ามกับคำฮีมในภาษาไทยมาตรฐาน 6. คำฮีมในภาษาไทยถิ่นใต้มีความหมายต่างกับคำฮีมในภาษาไทยมาตรฐานในลักษณะความหมายของกริยากริตรีศ

สำหรับในเรื่องของวิธีการฮีมหรือทิศทางของการฮีมนั้น จากการเปรียบเทียบคำฮีม

เขมรในภาษาไทยถิ่นใต้กับคำสืมเขมรในภาษาไทยมาตรฐาน ทำให้มองเห็นลักษณะของภาษา บางอย่างซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับการสันนิษฐานทิศทางของการสืมนับนี้

ในแง่ของผู้ใช้ภาษานั้น ผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ที่ใช้คำสืมเหล่านี้โดยส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ และใช้คำสืมเหล่านี้มาแต่ดั้งเดิม ไม่ใช่เพิ่งมามีการใช้คำสืมในระยะหลัง โอกาสที่จะ สืมจากภาษาไทยถิ่นกลางมาตั้งแต่โบราณนั้นเป็นไปได้น้อย จึงสันนิษฐานได้ว่าคำสืมเหล่านี้ ส่วนใหญ่ไม่น่าจะสืมผ่านภาษาไทยมาตรฐานเข้ามาสู่ภาษาไทยถิ่นใต้ แต่น่าจะสืมเข้ามาโดยตรง และหากมีการสืมผ่านมาจากภาษาไทยกลาง ก็ไม่น่าที่จะต้องมีการลดพยางค์ เพราะพยางค์ ของคำเขมรได้ถูกปรับให้อยู่ในระบบเสียงของภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งใกล้เคียงกับระบบเสียง ของภาษาไทยถิ่นใต้ (ดังปรากฏให้เห็นในคำสืมเขมรในส่วนที่ผู้วิจัยได้สันนิษฐานว่าไทยได้สืม ผ่านมาจากภาษาไทยมาตรฐาน ดู ข้อ 2.3)

มีคำกลุ่มใหญ่ จำนวนกว่า 394 คำ ที่ไม่ปรากฏในภาษาไทยมาตรฐานแต่ไม่ปรากฏ ในภาษาไทยถิ่นใต้ หากเป็นการสืมผ่านภาษาไทยมาตรฐานก็น่าจะมีร่องรอยของคำเหล่านี้ อยู่บ้าง หรือไม่เช่นนั้นก็น่าจะมีคำสืมเขมรที่มีปริมาณมากเช่นนี้ในภาษาไทยถิ่นใต้ โดยที่ไม่มีคำ เหล่านี้ในภาษาไทยมาตรฐาน ผู้วิจัยจึงสันนิษฐานว่าคำจำนวน 394 คำนี้น่าจะสืมมาจาก ภาษาเขมรโดยตรงโดยไม่ได้สืมผ่านภาษาไทยมาตรฐาน

ในการสืมนับคำเขมรบางคำของภาษาไทยถิ่นใต้และภาษาไทยมาตรฐาน แสดงให้เห็น ชัดเจนว่า คำเหล่านั้นน่าจะถูกลืมมาในภาษาไทยถิ่นใต้โดยตรง และไม่ได้สืมผ่านภาษาไทย มาตรฐาน คำดังกล่าวเช่นคำเขมร ʔəpɔpɔw ʔəttaɔ ʔuət ʔəwɔt ʔəwɔt ʔəwɔt ʔəwɔt ʔəwɔt (Hu:1977:150:b) ภาษาไทยถิ่นใต้สืมนับมาเป็น ʔəwɔt^๓ แต่ภาษาไทยมาตรฐานสืมนับมาเป็น pa:w pa:w จากเสียงของคำสืมที่ต่างกันนี้ทำให้เห็นชัดว่าภาษาไทยถิ่นใต้ไม่ได้สืมนับคำเขมร คำนี้ผ่านภาษาไทยมาตรฐาน แต่น่าจะสืมนับมาโดยตรง

สำหรับวิธีการสืมของภาษาไทยถิ่นใต้ และภาษาไทยมาตรฐานนั้น อาจกล่าวได้ว่า ภาษาไทยถิ่นใต้ได้สืมนับคำเขมรส่วนใหญ่เข้ามาโดยการรับเข้ามาทางเสียงพูด ทั้งนี้สังเกตได้

จากการที่คำฮิมส่วนใหญ่เป็นคำ 1 พยางค์ ซึ่งฮิมมาจากคำ 2 พยางค์ในภาษาเขมร คำ 1 พยางค์เหล่านี้ถูกกร่อนมาโดยไม่มีเหตุผลทางไวยากรณ์ คือ ไม่ได้เป็นการกร่อนโดยตัดหน้าหรือเติมหน้าศัพท์ (prefix) หรือ ตัดหน้าหรือเติมกลางศัพท์ (infix) ออกอย่างถูกต้องตามระบบไวยากรณ์เหมือนอย่างที่ใช้ในระบบการเขียน แต่พบว่ามีกร่อนคำโดยอาจจะตัดบางส่วนของหน้าหรือหลัง (affix) พร้อม ๆ กับตัดบางส่วนของรากศัพท์ การกร่อนคำแบบนี้แสดงให้เห็นว่าเป็นการกร่อนในสถานการณ์สนทนา ไม่ใช่เป็นการลดจำนวนพยางค์ลงอย่างถูกต้องหลักเกณฑ์ทางไวยากรณ์ ซึ่งเป็นวิธีการศึกษาภาษาอย่างเป็นระบบโดยผ่านตัวเขียน

การรับเข้ามาทางเสียงพูดนี้ มีโอกาสที่จะเกิดการกร่อนคำจากคำหลายพยางค์มาเป็นคำพยางค์เดียวได้สูงกว่า ในขณะที่ภาษาไทยมาตรฐานส่วนใหญ่รับคำเขมรเข้ามาโดยผ่านทางตัวเขียนเนื่องจากภาษาไทยมาตรฐานมีตัวเขียนเป็นของตัวเองและตัวเขียนนี้ จะสามารถตรึงจำนวนพยางค์ไว้ได้ดีกว่าการรับเข้ามาโดยเสียงพูด

อีกประการหนึ่งยังพบว่า คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีพูดอยู่ในชีวิตประจำวันนั้น ยังพ้องกับคำฮิมเขมรในภาษาไทยมาตรฐานที่มีใช้เฉพาะในวรรณคดีเท่านั้นอีกด้วย เรื่องนี้น่าจะสนับสนุนข้อสันนิษฐานที่ว่าภาษาไทยถิ่นใต้ฮิมคำเข้ามาโดยตรงด้วยการรับเสียงพูดไม่เช่นนั้นคำเหล่านั้น คงไม่เข้าไปอยู่ในภาษาที่ใช้พูดในชีวิตประจำวันของคนภาคใต้มาเป็นเวลานานได้อย่างไรก็ตาม ยังมีคำเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้บางคำที่สันนิษฐานว่าได้ฮิมผ่านภาษาไทยมาตรฐานซึ่งได้แก่คำ 2 พยางค์ที่เป็นศัพท์ทางการศึกษา การเมือง และการปกครอง เป็นต้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย